

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Національний університет «Острозька академія»
Навчально-науковий інститут міжнародних відносин
та національної безпеки
Кафедра міжнародних відносин

Кваліфікаційна робота
на здобуття освітнього ступеня магістра
на тему: «**Особливості західного вектору зовнішньої політики**
Держави Катар»

Виконав студент курсу, групи ЗММВ-11 2023-2024 рр
спеціальності 291 «Міжнародні відносини,
суспільні комунікації та регіональні студії»,
освітньо-професійної програми
«Міжнародні відносини»
КОПИЛЬЦІВ Тарас Віталійович

Керівник – кандидат історичних наук, доцент,
доцент кафедри міжнародних відносин
КОНОПКА Наталія Олегівна

Робота допущена до захисту
протокол №___ засідання кафедри міжнародних відносин від
_____.2024 року
Завідувач кафедри міжнародних відносин: _____ Тетяна СИДОРУК

м. Острог – 2024 р

ЗМІСТ

ВСТУП	2
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ БІЛАТЕРАЛЬНИХ ВІДНОСИН	7
ДЕРЖАВИ КАТАР ТА США НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ	7
1.1. Політичний діалог та нормативно-правова база	7
1.2. Торговельно-економічні відносини Катару та США	14
1.3. Співробітництво Катару та США у безпековій сфері	16
1.4. Культурно-гуманітарне співробітництво Катару та США.....	20
Висновки до розділу 1	22
РОЗДІЛ 2. КАТАРСЬКО-КАНАДСЬКІ ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ.....	24
2.1. Політичний діалог та нормативно-правова база	24
2.2. Торговельно-економічні відносини Катару та Канади.....	29
2.3. Співробітництво Катару та Канади у безпековій сфері	33
2.4. Культурно-гуманітарне співробітництво Катару та Канади.....	42
Висновки до розділу 2.....	47
РОЗДІЛ 3. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ КАТАР	49
3.1. Особливості двосторонніх відносини Держави Катар та Великої Британії	49
3.2. Двосторонні відносини Держави Катар з Федеративною республікою Німеччина	54
3.3. Двосторонні відносини Держави Катар з Італією	57
3.4. Двосторонні відносини Держави Катар з Європейським Союзом	61
Висновки до розділу 3.....	64
ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	72
ДОДАТКИ.....	84

ВСТУП

Актуальність та доцільність теми. Актуальність теми дослідження зумовлена потребою вивчення особливостей західного вектору зовнішньої політики Держави Катар на сучасному етапі, адже саме прозахідна зовнішня політика Катару мала і продовжує справляти безпосередній систематичний вплив на всі сфери соціально-політичного життя країни. Завдяки її послідовній реалізації Держава Катар протягом історично короткого періоду перетворилася на одну з найбільш розвинених економік світу, впливового чинника стабільності у регіоні Затоки та стратегічного партнера низки найвпливовіших країн світу у питаннях енергетичної безпеки.

Важливі зміни в політиці Катару стали особливо помітними після дипломатичної кризи в 2017 році, коли Саудівська Аравія, Об'єднані Арабські Емірати, Бахрейн та Єгипет розірвали дипломатичні відносини з Катаром. Цей конфлікт підштовхнув Катар до зміцнення відносин з країнами Заходу, включаючи США та Європейський Союз, що стало ключовим фактором виживання у нових геополітичних умовах.

Західний вектор зовнішньої політики Катару відображає прагнення країни відігравати самостійну роль у міжнародній політиці та забезпечувати баланс відносин із впливовими геополітичними гравцями на міжнародній арені. Реалізуючи цей напрям своєї зовнішньої політики, Катар активно використовує інструменти "м'якої сили". Це допомагає країні ефективно просувати свої інтереси на світовій арені та покращувати свій імідж серед західних партнерів.

Особливе значення у відносинах Катару із Заходом має співпраця в галузі безпеки та оборони. США підтримують стратегічні інтереси Катару в регіоні, зокрема через розміщення військової бази Аль-Удейд, яка є важливим опорним пунктом для операцій США в регіоні Перської затоки. Ця співпраця підсилює роль Катару як надійного партнера США в регіоні, що додатково сприяє стабільності його зовнішньополітичного курсу.

Крім того, Катар розвиває відносини з Європейським Союзом, акцентуючи увагу на економічній співпраці та інвестиціях. ЄС розглядає Катар як важливого партнера в енергетичному секторі, особливо на фоні кризи з енергетичним забезпеченням у Європі. Така співпраця дозволяє Катару зміцнити свої позиції на світовому ринку енергетичних ресурсів і одночасно диверсифікувати свою економіку.

Отже, західний вектор зовнішньої політики Катару є стратегічно важливим для країни, оскільки він допомагає зберігати незалежність у складних геополітичних умовах, підсилює безпеку та забезпечує стабільний розвиток економіки. Це дозволяє Катару активно брати участь у міжнародних процесах, зберігаючи власну ідентичність та балансуючи між інтересами західних партнерів та регіональними викликами.

Аналіз стану розробки проблеми. Серед авторів, які фахово досліджували тему даної роботи є Султан Бакарат [5], який проаналізував регіональну дипломатію Катару та використання ним м'якої сили, Фарах аль Кавасамі [17] - дослідив сучасну політику Держави Катар та її суспільство, Гвідо Штайнберг [37] – визначив процеси прийняття рішень, базові лінії та стратегії зовнішньої політики Катару, Мерхан Камрайя [55] – окреслив концепції зовнішньої політики Катару та її вплив у регіоні Перської затоки, Робертс Девід [96] – дослідив напрямки внутрішньої і зовнішньої політики Катару періоду 1990 - 2017 року.

Метою даного дослідження є систематизація й узагальнення даних щодо особливостей західного вектору зовнішньої політики Держави Катар. Відповідно до поставленої мети були визначені основні **завдання**:

- розглянути особливості білатеральних відносин Держави Катар та США на сучасному етапі, їх політичний діалог та нормативно-правову базу, торговельно-економічні відносини, співробітництво у безпековій сфері, культурно-гуманітарне співробітництво;

- проаналізувати катарсько-канадські двосторонні відносини, їх політичний діалог та нормативно-правову базу, торговельно-економічні

відносини, співробітництво у безпековій сфері, культурно-гуманітарне співробітництво;

– дослідити європейський вектор зовнішньої політики Держави Катар, зокрема особливості двосторонніх відносини Держави Катар та Великої Британії, двосторонні відносини Держави Катар з Федеративною республікою Німеччина, двосторонні відносини Держави Катар з Італією.

Об’єкт дослідження – зовнішня політика Держави Катар.

Предмет дослідження – є політичний діалог, нормативно-правова база, торговельно-економічні відносини, співробітництво у безпековій та культурно-гуманітарній сфері Держави Катар з ключовими західними та Європейськими партнерами на сучасному етапі.

Методи наукового дослідження. У роботі використано загальнонаукові методи: описовий, індукції та дедукції – під час дослідження особливостей західного вектору зовнішньої політики Держави Катар, економічний метод у дослідженні торговельно-економічної співпраці Катару та ключових партнерів. Метод аналізу використовувався при дослідженні зовнішньополітичних документів та доктринальних засад зовнішньої політики Катару. Методи порівняння, прогнозування та синтезу використовувалися для оцінки сучасних викликів зовнішньополітичної діяльності Держави Катар.

Хронологічні рамки дослідження: 2000 – 2024 роки. **Географічні рамки** дослідження охоплюють країни Близького Сходу, Європи та Північної Америки.

Джерельна база дослідження – широкий спектр джерел. Під час дослідження було опрацьовано комплекс міжнародних документів (угоди, стратегічні діалоги, стратегії, проекти) Держави Катар у зовнішній політиці, хронологічні межі яких охоплюють період 2000-2024 рр., зокрема документи які формують зовнішню політику Держави Катар щодо США, Канади, Європейських країн (Великої Британії, Федеративної республіки Німеччина та Італії).

У роботі використана офіційна інформація з урядових сайтів США, Канади, Великої Британії, Федеративної республіки Німеччини та Італії, які містять офіційні відомості про особливості білатеральних відносин цих країн з Катаром.

Окрім цього важливе значення мають статистичні дані Світового банку (World Bank) та Катарського фонду розвитку (Qatar Fund For Development), що окреслюють особливості торгово-економічного співробітництва.

– **Наукова новизна** дослідження полягає у тому, що в ньому вперше розглянуто особливості західного вектору зовнішньої політики Держави Катар, білатеральні відносин Держави Катар та США на сучасному етапі, їх політичний діалог та нормативно-правову базу, торговельно-економічні відносини, співробітництво у безпековій сфері, культурно-гуманітарне співробітництво, катарсько-канадські двосторонні відносини, їх політичний діалог та нормативно-правову базу, торговельно-економічні відносини, співробітництво у безпековій сфері, культурно-гуманітарне співробітництво, європейський вектор зовнішньої політики Держави Катар, зокрема особливості двосторонніх відносини Держави Катар та Великої Британії, двосторонні відносини Держави Катар з Федеративною республікою Німеччина, двосторонні відносини Держави Катар з Італією.

Практичне значення полягає у тому, що його результати можуть бути використані при вивченні особливостей західного вектору зовнішньої політики Держави Катар, зокрема відносин Катару з США, Канадою та Європейськими країнами, у ході практичних та лекційних занять, підготовки наукових публікацій які присвячені зовнішній політиці Катару.

Практична апробація. Результати дослідження були апробовані у науковій статті «Особливості білатеральних відносин Держави Катар та Сполучених Штатів Америки на сучасному етапі» яка опублікована у науковому блозі Національного університету «Острозька академія» (<https://naub.oa.edu.ua/osoblyvosti-bilateralnyh-vidnosyn-derzhavy-katar-ta-spoluchenyh-shtativ-ameryky-na-suchasnomu-etapi/>).

Структура роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу, 3 розділів, 12 підрозділів, висновків, списку використаних джерел та літератури, додатків. Основний зміст роботи становить 70 сторінок. Список використаних джерел та літератури включає 129 найменувань. До роботи прикріплено 3 додатки.

РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ БІЛАТЕРАЛЬНИХ ВІДНОСИН ДЕРЖАВИ КАТАР ТА США НА СУЧАСНОМУ ЕТАПІ

1.1. Політичний діалог та нормативно-правова база

Зовнішня політика Катару у XXI столітті характеризується активним використанням дипломатичних інструментів для забезпечення національної безпеки, економічного розвитку та підтримки стратегічної незалежності в умовах геополітичної напруги на Близькому Сході. З огляду на своє географічне розташування і невеликий розмір, Катар розробив багатовекторний підхід до зовнішньої політики, прагнучи досягти балансу між інтересами великих регіональних та світових держав.

Катар активно використовує концепцію м'якої сили (soft power) для просування своїх інтересів на міжнародній арені. Це включає інвестиції в освіту, спорт та культуру, а також підтримку глобальних медіа, таких як Al Jazeera. Важливою складовою зовнішньої політики є організація великих спортивних заходів, таких як Чемпіонат світу з футболу 2022 року, що сприяє покращенню міжнародного іміджу країни [18]. Використання м'якої сили допомагає Катару зміцнювати свої позиції у світовій політиці, підвищуючи впізнаваність та позитивне ставлення до країни на глобальному рівні [5].

Катар зарекомендував себе як дипломатичний посередник у вирішенні конфліктів на Близькому Сході. Це стало особливо помітним у конфліктах у Лівані, Судані та під час ізраїльсько-палестинського протистояння [96]. Країна використовує свою нейтральну позицію для того, щоб відігравати роль платформи для перемовин, що надає Катару важливий політичний капітал і зміцнює його статус у регіоні [116].

Під час кризи у Перській затоці в 2017 році, коли Саудівська Аравія, ОАЕ, Бахрейн та Єгипет запровадили блокаду проти Катару, країна змогла втримати незалежність, завдяки активізації дипломатичних зусиль і підтримці міжнародних партнерів, включаючи Туреччину, Іран та США [55]. Ця криза продемонструвала здатність Катару до швидкої адаптації та

використання своєї дипломатичної гнучкості для зміцнення відносин з ключовими партнерами.

Відносини між Державою Катар та Сполученими Штатами Америки належать до важливих компонентів геополітичного ландшафту Середнього Сходу, зокрема у контексті глобальної політики та економічних взаємозв'язків. Після 2000 року, розвиток цих двосторонніх відносин був визначений значними економічними, стратегічними та геополітичними чинниками. Обидві країни виявили зацікавленість у співпраці в різних сферах, таких як енергетика, безпека, торгівля та інвестиції, що сприяло формуванню та зміцненню взаємних зв'язків. Аналіз сучасного етапу відносин між Державою Катар та Сполученими Штатами Америки відображає складний динамічний процес, який враховує спільні інтереси, можливі виклики, що виникають у зв'язку з геополітичними перетвореннями та глобальними тенденціями.

Зовнішня політика Катару спрямована на зміцнення стратегічного партнерства з США, що є ключовим елементом забезпечення безпеки в регіоні. Військова база Аль-Удейд, розташована в Катарі, є найбільшою базою США на Близькому Сході та відіграє важливу роль у підтримці стабільності в регіоні [96]. Це співробітництво забезпечує не лише військову підтримку, але й поглиблення економічних зв'язків між двома країнами, що сприяє стабільності катарської економіки.

Між США та Державою Катар встановлений досить активний політичний діалог, він є важливою складовою двосторонніх відносин, що має стратегічне значення як для регіональної стабільності, так і для глобальної безпеки. Починаючи з 2003 року, країни проводять зустрічі на рівні глав держав, держсекретарів та міністрів.

Знаковою подією у двосторонніх відносинах між Катаром та США став перший візит еміра Катару шейха Хамада бін Халіфи Аль Тані 8 травня 2003 року до Вашингтона, у ході якого президент США Джорджа Буш подякував катарській стороні за дієву підтримку у війні з Іраком, в якій Катар входив до

очолованої США антиіракської коаліції.

У лютому 2010 року держсекретар США Гіллари Клінтон відвідала Катар. Вона зустрілася з еміром Катару шейхом Хамадом бін Халіфом Аль-Тані, а також прем'єр-міністром і міністром закордонних справ шейхом Хамадом бін Джассімом Аль-Тані.

У 2013 році держсекретар США Джон Керрі відвідав Катар де зустрівся із міністрами закордонних справ країн, які входили до групи «Друзів Сирії».

У січні 2018 року відбулася важлива зустріч стратегічного діалогу між США та Катаром, в якій співголювали держсекретар США Рекс Тіллерсон, міністр оборони США Джеймс Меттіс, віце-прем'єр-міністр та міністр оборони Катару Халід Аль-Аттія та міністр закордонних справ Катару шейх Мохаммед бін Абдулрахман Аль Тані. У липні 2019 року емір шейх Тамім бін Хамад Аль-Тані відвідав Білий дім та зустрівся з президентом США Дональдом Трампом, щоб обговорити регіональну безпеку та взаємні економічні зв'язки. Під час цієї зустрічі було укладено угоду про закупівлю значної кількості військового обладнання та літаків Boeing у США. Ця угода була підписана з провідними американськими компаніями, такими як Boeing, General Electric, Raytheon, Gulfstream Aerospace і Chevron Phillips Chemical. Емір Тамім Аль Тані також оголосив про намір подвоїти економічне партнерство Катару зі США, збільшивши його обсяг до понад 185 мільярдів доларів.

У 2021 році відбулася зустріч віце-прем'єра – міністра закордонних справ Катару шейха Мохаммеда бін Абдулрахмана Аль Тані та держсекретаря США Ентоні Блінкена в рамках четвертого американсько-катарського стратегічного діалогу, який був присвячений регіональним та глобальним питанням, розвитку двостороннього співробітництва у сферах охорони здоров'я, гуманітарної допомоги, міжнародного розвитку, захисту прав людини, співробітництва у сфері безпеки, зміни клімату, торгівлі, інвестицій, культури та освіти. США і Катар підписали кілька угод, у тому числі Угоду про захист інтересів США в Афганістані та Меморандум про

взаєморозуміння щодо співробітництва з метою розміщення осіб, яким загрожує небезпека через ситуацію в Афганістані.

У січні 2022 року президент Байден запросив еміра Таміма Аль Тані до Білого дому та оголосив, що уряд США класифікує Катар як «головного союзника поза НАТО». Хоч такий статус і не тягне за собою зобов'язання США захищати Катар, однак він вважається ознакою особливо тісних відносин із США. До 2022 року такий статус в Перській затоці мали лише Кувейт і Бахрейн, а в інших частинах Близького Сходу – Ізраїль, Йорданія, Єгипет, Туніс і Марокко. Завдяки цьому рішення Катар отримав доступ до військових технологій, систем озброєння та навчання, яке проводять військові США. Цілком зрозуміло, що набуття такого статусу значно підвищило престиж Катару у регіоні та позитивно вплинуло на його безпеку.

У липні 2022 року в Білому домі відбулася зустріч президента США Джозефа Байдена з еміром Катару шейхом Тамімом бін Хамадом Аль Тані. Обидва лідери підтвердили своє бажання продовжувати спільну роботу для вирішення регіональних і глобальних викликів, поглиблення співпраці в галузі оборони та безпеки. Президент Д. Байден висловив вдячність за роль Катару в забезпеченні безпеки та стабільності афганському народу, а також виняткові зусилля Катару в евакуації афганців.

Держсекретар Ентоні Блінкен і прем'єр-міністр і міністр закордонних справ шейх Мохаммед бін Абдулрахман Аль Тані очолили шостий стратегічний діалог між США та Катаром 5 березня 2024 року у Вашингтоні.

Вже після початку, у 2017 році, так званої «кризи в Затоці», під час якої Королівство Саудівська Аравія, Бахрейн, Єгипет, Ємен, Об'єднані Арабські Емірати, Мальдіви, Коморські острови, Мавританія та лівійський Уряд національної єдності оголосили про припинення дипломатичних відносин з Катаром, у 2018 році Сполучені Штати Америки та Держава Катар підписали Меморандум про взаєморозуміння, який започаткував щорічний стратегічний діалог: комплексні двосторонні політичні консультації з широкого кола питань, що являло собою спільний інтерес.

В ході стратегічних діалогів обговорюються різні аспекти співпраці, включаючи оборону, боротьбу з тероризмом, економічне співробітництво та гуманітарні ініціативи. Станом на сьогодні відбулися шість стратегічних діалогів між США та Катаром, під час яких узгоджено міждержавні угоди у сферах політичного співробітництва, безпеки, протидії тероризму, торгівлі та інвестиції. Це партнерство формувалося протягом останніх десятиліть, набуваючи нових рис у контексті сучасних геополітичних викликів та криз у регіоні Перської затоки. Ці зустрічі дозволяють сторонам обговорювати питання регіональної стабільності, безпеки, боротьби з тероризмом та економічної співпраці [126]. Під час цих зустрічей США неодноразово підкреслювали важливість підтримки територіальної цілісності Катару в умовах регіональних конфліктів, зокрема під час блокади з боку сусідніх держав у 2017 році. Це стало вагомим свідченням американської підтримки суверенітету Катару та його права на незалежну зовнішню політику.

Катар, зі свого боку, активно підтримує ініціативи США у регіоні, зокрема в рамках зусиль щодо врегулювання конфлікту в Афганістані. Доха стала важливим майданчиком для переговорів між США та талібами, що сприяло зниженню напруги у цьому регіоні та завершенню американської військової присутності в Афганістані [97]. Це підкреслює важливість Катару як дипломатичного посередника, що робить його значущим партнером для США на Близькому Сході.

Політичний діалог між Катаром і США є основою для підтримки стабільності у Перській затоці. Обидві країни прагнуть вирішення регіональних конфліктів, таких як криза в Афганістані та гуманітарна криза в Газа, співпрацюючи для забезпечення миру та безпеки. США високо оцінюють дипломатичні зусилля Катару в посередництві під час конфліктів, що сприяє зміцненню статусу Катару як надійного партнера в регіоні [4].

У період з 2000 по 2024 рік між США і Державою Катар було укладено низку важливих угод, які охоплюють різні сфери співробітництва:

1. Безпека та оборона:

- У 2003 році Катар і США уклали угоду про розміщення Центрального командування США в Катарі, що забезпечило функціонування бази Ель-Удейд, однієї з найбільших американських військових баз за кордоном.

- У 2024 році в Досі була підписана угода про посилення співробітництва у сфері безпеки між Міністерством внутрішніх справ Катару та посольством США. Угоди також включали обговорення шляхів розвитку двостороннього співробітництва у сфері безпеки.

2. Енергетика:

У 2010-х роках США і Катар підписали угоди щодо енергетичного партнерства, включаючи спільні проєкти з розробки природного газу, де Катар виступає одним з провідних постачальників ЗПГ (зрідженого природного газу) у США.

3. Культура та освіта:

Угоди включають співпрацю у рамках освітніх ініціатив, зокрема партнерства між катарським Фондом освіти, науки і суспільного розвитку (Qatar Foundation) та американськими університетами, що забезпечило відкриття філіалів американських вишів у місті Едьюкейшн-Сіті (Доха).

4. Економічні угоди:

Підписані торговельні угоди сприяли збільшенню товарообігу між країнами, особливо у сфері авіації та високотехнологічної продукції.

5. Стратегічний діалог:

З 2018 року регулярно проводиться стратегічний діалог між США та Катаром. Під час таких зустрічей узгоджуються нові угоди у сферах енергетики, оборони, культури та економіки, що значно посилило двосторонні відносини [3].

Ці угоди та співпраця свідчать про багатовекторний характер партнерства між двома країнами, що охоплює безпекові, економічні, гуманітарні та освітні аспекти.

Ключовим елементом співпраці є боротьба з тероризмом та протидія насильницькому екстремізму. Катар та США активно співпрацюють у сфері боротьби з тероризмом, що є важливою складовою їхнього політичного діалогу. У липні 2017 року був підписаний меморандум про взаєморозуміння щодо боротьби з фінансуванням тероризму, що став одним із перших подібних документів між США та країнами регіону [67]. Цей документ визначив ключові напрями спільних дій, зокрема обмін інформацією, підвищення безпеки авіації та зміцнення національної кібербезпеки. Такі зусилля стали відповіддю на звинувачення щодо можливого фінансування терористичних груп, які часто лунали з боку сусідніх країн під час кризи у Перській затоці.

У рамках діалогу обидві сторони регулярно переглядають ефективність спільних ініціатив у цій сфері, зокрема зусилля з протидії фінансуванню тероризму та зміцнення критичної інфраструктури [67].

На сучасному етапі відносини між Катаром та США залишаються стратегічно важливими, однак стикаються з певними викликами. Серед таких викликів можна виділити нестабільність у регіоні Перської затоки та зміни в американській зовнішній політиці, зокрема акцент на посилення співпраці з іншими країнами регіону. Проте, спільні інтереси у сфері безпеки та економіки сприяють подальшому зміцненню відносин між Катаром та США, що робить їх важливими гравцями у забезпеченні стабільності на Близькому Сході [67].

Таким чином, політичний діалог та нормативно-правова база співробітництва між Катаром і США забезпечують міцне стратегічне партнерство, яке охоплює різні аспекти міжнародних відносин. Це партнерство дозволяє обома країнам ефективно реагувати на регіональні виклики та сприяє зміцненню їхніх позицій на міжнародній арені, а також відображає спільні інтереси обох країн у підтримці регіональної безпеки та економічного зростання.

1.2. Торговельно-економічні відносини Катару та США

Торговельно-економічні відносини між Катаром і США є ключовим елементом двостороннього співробітництва, що відображає стратегічний інтерес обох країн у зміцненні економічних зв'язків та спільному розвитку. Основні напрями цієї співпраці включають енергетику, інвестиції, технології, а також розвиток малих і середніх підприємств.

Статистика торговельно-економічних відносин між Катаром і США за період з 2000 по 2024 рік демонструє значне розширення та зміцнення взаємовигідного співробітництва, яке охоплює широкий спектр секторів.

Зростання обсягів торгівлі: З 2000-х років двостороння торгівля між Катаром і США стрімко зростала, особливо після початку стратегічного діалогу у 2018 році. Станом на 2019 рік обсяги двосторонньої торгівлі перевищили 9,4 мільярда доларів, що є більш ніж удвічі більшим показником порівняно з 2017 роком. США залишаються основним постачальником товарів до Катару, серед яких переважають високотехнологічна продукція, медичне обладнання та автомобілі.

Інвестиційні потоки: Катар активно інвестує в економіку США, зокрема в такі галузі, як нерухомість, енергетика та фінансові послуги. Станом на 2022 рік обсяг катарських інвестицій у США досяг 69 мільярдів доларів. У свою чергу, американські компанії інвестують у катарські сектори енергетики, інфраструктури та технологій.

Різноманітність секторів співробітництва: Крім традиційної торгівлі енергоресурсами, такі галузі, як інфраструктура, логістика та інформаційні технології, стали новими сферами співробітництва. Особливий акцент робиться на зелених технологіях і розвитку знань у межах стратегії Qatar National Vision 2030.

США активно підтримують розширення своєї присутності в катарській економіці через інвестиції в ключові сектори, такі як енергетика, авіація та інформаційно-комунікаційні технології. Зокрема, співпраця в енергетичному

секторі включає інвестиції у розширення видобутку природного газу в рамках проекту North Field Expansion, який має збільшити експорт LNG з Катару до 126 мільйонів тонн на рік [105].

Значну роль у розвитку економічних відносин між країнами відіграє щорічний Стратегічний діалог між Катаром і США, який було започатковано у 2018 році. Під час останнього п'ятого діалогу у 2022 році було обговорено можливості для розширення економічної співпраці, зокрема в контексті реалізації Qatar National Vision 2030 [40]. Ця стратегія спрямована на диверсифікацію катарської економіки та зменшення її залежності від доходів від енергоресурсів, що створює нові можливості для американських компаній в інноваційних та технологічних галузях [107].

Понад 120 американських компаній активно працюють у Катарі, забезпечуючи розвиток таких секторів, як охорона здоров'я, ІКТ, оборона та освіта. Важливою складовою цієї співпраці є розвиток інфраструктури та технологій, включаючи співпрацю з американськими технологічними гігантами, такими як Microsoft і Google, що допомагає Катару реалізувати свої цілі в рамках програми "Smart Nation" [105].

Крім того, США є важливим постачальником продукції для катарського ринку, особливо в галузі аерокосмічної техніки, автомобільної промисловості та медичного обладнання. Це дозволяє Катару підтримувати високу якість послуг та розширювати можливості для економічного зростання.

Попри значний прогрес у розвитку економічних відносин, існують певні виклики, зокрема пов'язані зі змінами на енергетичних ринках та глобальною нестабільністю. Водночас, країни продовжують працювати над розширенням можливостей для інвестицій у нові галузі, включаючи зелений перехід та розвиток відновлюваних джерел енергії [51]. Під час Стратегічного діалогу було також обговорено можливості для розширення співпраці в секторі малих та середніх підприємств, що має сприяти економічному зростанню в обох країнах [40].

Торговельно-економічні відносини між Катаром і США залишаються

важливим елементом двостороннього співробітництва, забезпечуючи стабільність і розвиток як у галузі енергетики, так і в інших секторах. Завдяки активній співпраці та спільним ініціативам, країни здатні адаптуватися до змін на глобальних ринках і забезпечувати довгострокову економічну стійкість.

Роль стратегічного діалогу: Щорічні сесії стратегічного діалогу між Катаром і США після 2018 року сприяють укріпленню економічних відносин. Під час цих зустрічей обговорюються нові можливості співпраці, зокрема у сфері інновацій, кібербезпеки та підтримки малого бізнесу.

Вплив зовнішніх факторів: Незважаючи на глобальні виклики, такі як пандемія COVID-19, обсяги двосторонньої торгівлі та інвестицій продовжують зростати, що свідчить про стійкість відносин. Також Катар і США активно співпрацювали під час підготовки до Чемпіонату світу з футболу 2022 року, що сприяло розширенню партнерства в сфері безпеки і туризму.

У цілому, торговельно-економічні відносини між Катаром і США демонструють стабільне зростання завдяки спільним інтересам, які включають інновації, енергетичну безпеку та підтримку сталого розвитку.

1.3. Співробітництво Катару та США у безпековій сфері

Міжнародна безпекова політика Катару є ключовим елементом його зовнішньої стратегії, що дозволяє країні утримувати стабільність у регіоні Перської затоки та розширювати свій вплив на світовій арені. Завдяки стратегічним партнерствам, активній дипломатії та інвестиціям у м'яку силу, Катар зміг зайняти важливе місце серед малих держав з потужним впливом у регіоні.

Катар активно займається медіацією у міжнародних конфліктах, використовуючи свої значні фінансові ресурси та нейтральний статус для сприяння врегулюванню криз. Наприклад, Катар відіграв важливу роль у переговорах між США та талібами у 2020 році, що сприяло виведенню

американських військ з Афганістану [9]. Крім того, Катар надає гуманітарну допомогу в регіонах конфліктів та підтримує проекти з мирного врегулювання, що сприяє його позитивному іміджу на міжнародній арені [99].

Отже, міжнародна безпекова політика Катару базується на активній дипломатії, партнерстві зі США та взаємодії з міжнародними організаціями, що дозволяє країні залишатися важливим гравцем на глобальній арені та сприяє збереженню стабільності в регіоні.

Співробітництво між Катаром і США у сфері безпеки має стратегічне значення як для стабільності регіону Перської затоки, так і для реалізації глобальних інтересів обох країн. З моменту укладення Угоди про оборонну співпрацю в 1992 році, ці відносини значно розширилися, зокрема через розміщення бази Аль-Удейд, яка є важливим центром для військових операцій США в регіоні [11]. На цій базі розміщено близько 11 тисяч американських військових, а також регіональний штаб Центрального командування США (CENTCOM), що робить її ключовою для безпекової архітектури США на Близькому Сході.

З 2018 року Катар та США щорічно проводять Стратегічний діалог, в рамках якого обговорюються питання безпеки, економічного співробітництва та боротьби з тероризмом. У 2022 році під час діалогу було розглянуто можливість розширення військової співпраці та модернізації бази Аль-Удейд, а також підписано нові угоди, що сприяють зміцненню оборонного партнерства [97]. Це співробітництво має на меті забезпечення стабільності у регіоні, протидію екстремізму та посилення захисту ключових морських маршрутів у Перській затоці.

Одним із важливих аспектів співпраці є протидія тероризму та забезпечення кібербезпеки. США та Катар працюють разом у рамках спільних ініціатив з обміну розвідувальною інформацією та підвищення безпеки в авіаційній сфері. Підписання меморандумів про взаєморозуміння у 2017 році стало важливим кроком у цьому напрямку, що дозволило значно

покращити координацію дій між двома країнами [109].

Катар також має статус основного союзника США поза НАТО, що було офіційно підтверджено в 2022 році. Цей статус надає Катару додаткові можливості у сфері оборонного співробітництва, включаючи доступ до американських оборонних технологій та участь у спільних навчаннях. Це допомагає Катару модернізувати свої збройні сили та зміцнювати власну обороноздатність в умовах регіональної нестабільності.

Незважаючи на тісне партнерство зі США, Катар також прагне підтримувати збалансовані відносини з іншими регіональними гравцями, такими як Іран. Це дозволяє країні уникати конфліктів та залишатися впливовим гравцем у регіоні, зберігаючи свою роль посередника у міжнародних конфліктах [99]. Співпраця з США у сфері безпеки допомагає Катару реалізувати свої стратегічні інтереси, залишаючись водночас незалежним та гнучким у зовнішній політиці.

Таким чином, співробітництво між Катаром і США у сфері безпеки забезпечує стабільність у регіоні та сприяє реалізації спільних стратегічних цілей. Це партнерство має важливе значення як для боротьби з тероризмом, так і для підтримки глобальної безпеки, забезпечуючи надійну платформу для подальшого розвитку відносин між двома країнами.

Співробітництво між Катаром і США у сфері безпеки в період 2000–2024 років розвивалося у межах стратегічного партнерства, спрямованого на забезпечення стабільності в регіоні Перської затоки та боротьбу з глобальними викликами.

Ключовим елементом безпекового партнерства є база Аль-Удейд у Катарі, яка є найбільшою американською військовою базою за межами США. З початку 2000-х років вона стала важливим центром для операцій США в Афганістані, Іраку та Сирії. Ця база використовується як штаб-квартира Центрального командування США (CENTCOM) та забезпечує логістичну підтримку коаліційних військових операцій.

У 2017 році Катар підписав меморандум про взаєморозуміння з США

щодо посилення боротьби з фінансуванням тероризму. Співпраця включала створення спільного центру моніторингу фінансових потоків, що допомогло значно послабити терористичні мережі у регіоні.

Катар став важливим посередником у діалозі між США та іншими сторонами, зокрема під час переговорів з "Талібаном" у 2020 році. Завдяки цій співпраці було досягнуто угоди про виведення американських військ з Афганістану, що стало ключовою подією у безпековій політиці США в регіоні.

Регулярні військові навчання зміцнюють взаємодію між збройними силами обох країн. У рамках програми партнерства США надають технічну допомогу, зокрема сучасні системи озброєння, що підвищує обороноздатність Катару.

Катар і США співпрацюють у сфері кібербезпеки, спрямовуючи зусилля на захист критичної інфраструктури та боротьбу з кіберзагрозами. Особливу увагу приділяють запобіганню втручанню у фінансові системи та національні мережі зв'язку.

Катар відіграв ключову роль у забезпеченні гуманітарної логістики США. Під час евакуації з Афганістану в 2021 році катарські авіалінії та інфраструктура стали основним каналом для транспортування біженців та підтримки постраждалих.

Катар підтримує регіональну безпеку через посередницькі зусилля між США та країнами Перської затоки, зокрема Саудівською Аравією та Іраном. Це сприяє зниженню напруженості в регіоні та створює умови для довготривалого миру.

Партнерство між Катаром і США у сфері безпеки стало важливим фактором у зміцненні регіональної стабільності та протидії глобальним викликам. Спільні ініціативи, зокрема у боротьбі з тероризмом та кіберзагрозами, демонструють довгостроковий характер цього співробітництва.

1.4. Культурно-гуманітарне співробітництво Катару та США

Культурно-гуманітарне співробітництво між Катаром і США у 2000–2024 роках базується на багаторічному партнерстві, яке сприяє зміцненню зв'язків між суспільствами обох країн. Основні напрямки співпраці включають освіту, культуру, спорт та гуманітарну допомогу.

1. Освітні та культурні обміни: Програми академічного обміну, спільні дослідження та заходи, спрямовані на взаєморозуміння, є ключовими елементами співпраці. У 2021 році завершилася ініціатива "Рік культури США–Катар", яка підкреслила важливість діалогу через мистецтво, виставки, театральні постановки та кінофестивалі.

2. Спільні проекти у сфері культури та спорту: Під час підготовки до Чемпіонату світу з футболу 2022 року, Катар і США співпрацювали у сфері громадської безпеки та культурних програм. Також обговорювалися ідеї для інтеграції американського досвіду в організацію таких подій у майбутньому.

3. Гуманітарні ініціативи: США підтримують катарські зусилля в наданні допомоги постраждалим від конфліктів у регіонах, таких як Афганістан та Палестина. Катар виступив одним із ключових партнерів США у транспортуванні та підтримці біженців з Афганістану.

4. Розвиток толерантності та розмаїття: Співпраця в освітніх програмах, таких як тренінги з прав людини, спрямована на розвиток міжкультурного діалогу, що відображає спільні цінності.

Такі ініціативи демонструють, що культурно-гуманітарна співпраця між Катаром і США не лише розширює міжлюдські зв'язки, але й сприяє вирішенню глобальних проблем через спільні зусилля.

Культурно-гуманітарне співробітництво між Катаром та США є важливим аспектом двосторонніх відносин, яке відображає спільні зусилля обох країн у просуванні стабільності, толерантності та розвитку на глобальному рівні. Основні напрями цієї співпраці охоплюють гуманітарну допомогу, освітні програми та культурний обмін, що сприяє покращенню взаєморозуміння між народами.

Однією з ключових складових співпраці є спільна робота над гуманітарними проектами. У 2023 році Катар та США провели спільні сесії у рамках П'ятого стратегічного діалогу, зосереджуючись на підтримці гуманітарної допомоги в уразливих регіонах, таких як Сирія та Афганістан. Зокрема, Qatar Fund for Development (QFFD) спільно з Агентством США з міжнародного розвитку (USAID) працює над підтримкою жінок та дітей, які страждають від конфліктів, а також над подоланням проблем, пов'язаних із продовольчою безпекою.

Освітня співпраця є важливим напрямом партнерства між Катаром і США, яка включає академічний обмін, розвиток програм навчання та підтримку вищих навчальних закладів. Так, у рамках стратегічного діалогу обидві сторони обговорювали розширення можливостей для катарських студентів навчатися у США, а також посилення програм обміну між університетами [93]. Georgetown University in Qatar є одним із прикладів успішного освітнього партнерства, що сприяє розвитку наукових досліджень і міжкультурного діалогу.

Культурна дипломатія займає центральне місце у відносинах між Катаром та США. Під час проведення Чемпіонату світу з футболу 2022 року Катар продемонстрував свою здатність організовувати міжнародні заходи та використовувати їх як інструмент для покращення взаєморозуміння між країнами. Співпраця з американськими культурними установами сприяє поширенню ідей толерантності та культурного обміну, що особливо важливо в умовах глобалізації.

Катар та США співпрацюють у рамках глобальних зусиль з надання гуманітарної допомоги через міжнародні організації, зокрема ООН. Ця співпраця включає надання підтримки біженцям та внутрішньо переміщеним особам, зокрема через ініціативи, які фінансує Катар для допомоги сирійським та афганським біженцям [93]. Така діяльність посилює репутацію Катару як відповідального міжнародного актора, який підтримує стабільність і гуманітарні цінності.

Таким чином, культурно-гуманітарне співробітництво між Катаром та США базується на спільних цінностях і прагненні до підтримки стабільності у світі. Ці відносини сприяють реалізації гуманітарних проєктів, розвитку освіти та зміцненню культурних зв'язків, що є важливим внеском у глобальний діалог і розвиток міжнародної співпраці.

Висновки до розділу 1

Співробітництво між Катаром і США з 2000 до 2024 року охоплювало численні сфери, такі як оборона, економіка, гуманітарна допомога, освіта та культура. Обидві країни підтримували стратегічне партнерство, що сприяло регіональній стабільності та розвитку.

1. Оборона та безпека: США й Катар підтримували тісні військові зв'язки. Важливим кроком стало створення на території Катару бази Аль-Удейд, яка є ключовим компонентом Центрального командування США. Вона використовувалася для операцій у Іраку, Афганістані та Сирії, а також для боротьби з тероризмом у регіоні.

2. Економічне партнерство: Енергетична сфера стала основою економічної співпраці. Катар є великим експортером зрідженого природного газу (СПГ) у США, а американські компанії інвестують у катарські енергетичні проєкти. У 2023 році обидві країни підписали угоди про розширення співробітництва у сфері інфраструктури та інноваційних технологій.

3. Гуманітарна допомога: Після афганської кризи 2021 року Катар став важливим транзитним пунктом для евакуації біженців, включаючи допомогу США у переселенні тисяч афганців. Співпраця також включала спільні зусилля у наданні допомоги в Сирії, Палестині та Ємені.

4. Освіта та культура: Освітні ініціативи були пріоритетними для обох країн. Відкриття в Катарі кампусів провідних американських університетів, таких як Джорджтаунський університет та Техаський університет А&М, сприяло інтеграції освітніх систем. Спільні культурні заходи, зокрема "Рік

культури США–Катар" у 2021 році, стали платформою для міжкультурного діалогу.

5. Енергетична співпраця: У контексті глобального переходу до чистої енергії країни працюють над розробкою проєктів у сфері відновлюваних джерел енергії. США надають технічну підтримку в модернізації інфраструктури для розвитку катарського потенціалу у сфері зеленої енергетики.

6. Боротьба з тероризмом: Катар і США спільно працювали над протидією фінансуванню терористичних організацій. У 2017 році Катар приєднався до меморандуму з США щодо боротьби з терористичною діяльністю, що посилює довіру між сторонами.

7. Регіональна дипломатія: Катар був важливим партнером США у посередництві в міжнародних конфліктах. Він відіграв ключову роль у переговорах між США і талібами в Афганістані, а також у зусиллях щодо мирного врегулювання у регіоні Перської затоки.

Це партнерство демонструє значення співпраці між країнами у вирішенні глобальних викликів і сприяє досягненню спільних інтересів у регіоні та світі.

РОЗДІЛ 2. КАТАРСЬКО-КАНАДСЬКІ ДВОСТОРОННІ ВІДНОСИНИ

2.1. Політичний діалог та нормативно-правова база

Відносини між Катаром і Канадою формуються на основі двосторонньої співпраці, яка охоплює політичну, економічну, культурну та освітню сфери. Політичний діалог між цими країнами розвивається через взаємну повагу до міжнародного права, спільні інтереси у вирішенні глобальних проблем і розбудову міжнародної безпеки.

Політичний діалог між Катаром і Канадою ґрунтується на спільних цілях забезпечення стабільності в регіонах Близького Сходу та Північної Африки, а також зміцнення міжнародного правопорядку. З моменту встановлення дипломатичних відносин у 1974 році обидві країни активно співпрацюють на багатосторонніх майданчиках, таких як Організація Об'єднаних Націй (ООН) та Міжнародний валютний фонд (IMF) [33].

Канада визнає стратегічну роль Катару в регіоні, зокрема як посередника у врегулюванні конфліктів і донора гуманітарної допомоги. Натомість Катар цінує участь Канади у миротворчих місіях і її внесок у глобальні ініціативи з розбудови миру [63].

Між Катаром і Канадою у період з 2000 до 2024 року відбулося декілька важливих дипломатичних зустрічей, які зміцнили двосторонні відносини. Ось деякі ключові події:

2016 рік: Міністр закордонних справ Канади Стефан Діон зустрівся зі своїм катарським колегою для обговорення тем співпраці у сфері прав людини, освіти та міжнародного розвитку. Ця зустріч акцентувала увагу на важливості спільних ініціатив в області освіти.

2024 рік: Емір Катару, шейх Тамім бін Хамад Аль Тані, здійснив державний візит до Канади, де провів зустрічі з прем'єр-міністром Джастіном Трюдо і ключовими міністрами Канади. Візит присвячено 50-річчю дипломатичних відносин між країнами. Сторони підписали меморандум про

взаєморозуміння у сфері розвитку, який охоплює спільне фінансування проєктів у галузі освіти через UNICEF, а також обговорили спільні гуманітарні ініціативи, зокрема допомогу постраждалим у секторі Газа.

Травень 2024 року: У Досі підписано Меморандум про двосторонні політичні консультації, що встановлює механізм регулярного обміну думками з питань міжнародної політики та безпеки.

Обидві країни співпрацюють у таких сферах, як торгівля, освіта, гуманітарна допомога та боротьба зі зміною клімату. Наприклад, Канада підтримує катарські ініціативи щодо надання психологічної підтримки постраждалим у зонах конфліктів, а також розвиває економічні відносини, зокрема в галузі критичних мінералів та чистої енергії.

Регулярні політичні консультації та візити високопосадовців сприяють обговоренню ключових питань міжнародного порядку денного. Наприклад, у 2021 році представники урядів обох країн зустрічалися для обговорення співпраці у сфері зміни клімату, прав людини та гуманітарної допомоги [8].

Взаємодія між обома країнами здійснюється у таких ключових сферах

1. Гуманітарна допомога та миротворчість. Канада й Катар спільно підтримують міжнародні ініціативи у сфері надання допомоги біженцям, зокрема в Сирії, Афганістані та Ємені. Катарський фонд розвитку (Qatar Fund for Development) активно співпрацює з Канадським агентством міжнародного розвитку (CIDA) для реалізації спільних проєктів [63].

2. Енергетика та інвестиції. Катар є одним із найбільших світових експортерів зрідженого природного газу, що відкриває можливості для канадських енергетичних компаній. У свою чергу, катарські інвестиції в Канаді охоплюють нерухомість, інфраструктуру та технологічні стартапи [33].

3. Освіта та наука. Університети Канади, такі як Університет Калгарі, мають кампуси та партнерства в Катарі, що сприяє академічному обміну і спільним науковим дослідженням у галузях медицини, інженерії та управління.

Політичний діалог між Катаром і Канадою демонструє динамічний розвиток, зосереджуючись на вирішенні глобальних викликів, таких як міжнародна безпека, гуманітарна допомога та кліматичні зміни. Обидві країни мають спільний інтерес у просуванні багатосторонніх підходів до врегулювання конфліктів і посиленні міжнародного правопорядку.

Зміцнення політичного діалогу між країнами відбувається через регулярні зустрічі високопосадовців. У 2023-2024 році відбулася серія політичних консультацій між Міністерством закордонних справ Катару та Міністерством закордонних справ Канади, під час яких обговорювалися такі теми:

- Підтримка гуманітарних операцій в Афганістані після виведення міжнародних військ;
- Спільні дії щодо надання допомоги сирійським біженцям;
- Розширення співпраці у сфері енергетики та зеленої економіки.

Крім того, міністр закордонних справ Канади Мелані Жолі здійснила робочий візит до Дохи, під час якого були підписані меморандуми про співпрацю у сфері боротьби з транснаціональними загрозами та протидії зміні клімату. Цей візит підкреслив прагнення Канади розширювати зв'язки з країнами Перської затоки, включаючи Катар, як ключового партнера в регіоні [33].

Катар і Канада співпрацюють у наданні гуманітарної допомоги в регіонах, охоплених конфліктами, зокрема в Сирії, Ємені та Афганістані. Катарський фонд розвитку [72] і Канадське агентство міжнародного розвитку (CIDA) координують зусилля для надання екстреної допомоги біженцям і постраждалим громадам. Зокрема:

- У 2021 році Катар і Канада спільно фінансували гуманітарні проекти вартістю понад 25 мільйонів доларів США, спрямовані на підтримку сирійських біженців у Лівані та Йорданії [63].

- У 2022 році Канада підтримала ініціативу Катару щодо евакуації біженців з Афганістану через територію Катару, забезпечивши їх тимчасовий

притулок і фінансуючи гуманітарні програми.

Енергетика є одним із ключових напрямів співпраці між Катаром і Канадою. Катар, як один із найбільших експортерів зрідженого природного газу, пропонує Канаді інвестиційні можливості для розвитку енергетичної інфраструктури. У 2022 році сторони обговорили створення спільних проектів у сфері відновлюваних джерел енергії, зокрема водневої енергетики.

Обидві країни також беруть участь у міжнародних ініціативах боротьби зі змінами клімату, таких як Паризька кліматична угода. У рамках діалогу було домовлено про створення спільної робочої групи для обміну досвідом у галузі декарбонізації промисловості та енергетичного переходу [8].

Катар і Канада тісно співпрацюють у рамках міжнародних організацій, таких як ООН, Міжнародний валютний фонд (IMF) і Світовий банк. Основними напрямками їхньої багатосторонньої взаємодії є:

- Підтримка миротворчих операцій;
- Захист прав жінок і дітей у зонах конфліктів;
- Забезпечення продовольчої безпеки та стійкого розвитку.

У 2022 році Катар і Канада спільно ініціювали резолюцію Генеральної Асамблеї ООН, спрямовану на поліпшення умов для доступу гуманітарної допомоги в зонах конфліктів, включаючи Афганістан і Ємен [66].

Правові основи двосторонніх відносин між Катаром і Канадою включають низку угод, які сприяють розвитку співпраці в економічній, освітній, культурній та інших сферах.

1. Договір про уникнення подвійного оподаткування (2006). Цей договір сприяє залученню інвестицій та розширенню економічної співпраці, усуваючи бар'єри у вигляді подвійного оподаткування доходів, отриманих в обох країнах [35].

2. Меморандум про взаєморозуміння у сфері освіти (2015). Освіта є одним із ключових напрямів співпраці між Катаром і Канадою. У межах цієї угоди канадські університети мають можливість співпрацювати з освітніми установами Катару, що сприяє академічному обміну та дослідженням.

3. Договір про авіаційне сполучення (2017). Ця угода регулює пряме авіасполучення між країнами, що посилює туристичний та бізнес-обмін.

4. Угода про взаємодію в гуманітарній сфері (2020). Ця угода закріплює механізми співпраці між країнами у сфері надання гуманітарної допомоги в умовах міжнародних криз і конфліктів.

Незважаючи на високий рівень співпраці, існують певні виклики у відносинах між Катаром і Канадою. Основними з них є відмінності у підходах до прав людини та гендерної рівності, які часом стають темою публічних дискусій. Водночас обидві країни працюють над усуненням цих розбіжностей шляхом діалогу та взаєморозуміння [8].

Отже, політичний діалог та нормативно-правова база відносин між Катаром і Канадою демонструють зростаючий рівень співпраці, який охоплює широкий спектр питань – від економіки до освіти та гуманітарної допомоги. Завдяки спільним зусиллям обидві країни сприяють розбудові міжнародного порядку, який базується на принципах стабільності, партнерства та взаємної вигоди.

Політичний діалог між Катаром і Канадою свідчить про їхню зацікавленість у розвитку взаємовигідної співпраці, яка охоплює широкий спектр глобальних викликів. Взаємодія на багатосторонніх платформах, гуманітарна допомога та співпраця в енергетиці демонструють високий рівень партнерства між країнами, що сприяє зміцненню стабільності та безпеки у світі.

Політичний діалог між Катаром і Канадою стикається з певними викликами, зокрема з відмінностями у підходах до прав людини. Канадська сторона неодноразово піднімала питання про необхідність забезпечення гендерної рівності та покращення умов праці для мігрантів у Катарі. У відповідь Катар наголошує на поступовій реалізації реформ, зокрема у сфері праці, в рамках національних ініціатив.

2.2. Торговельно-економічні відносини Катару та Канади

Торговельно-економічні відносини між Катаром і Канадою демонструють стабільне зростання, зумовлене взаємною зацікавленістю у розширенні співпраці в енергетичній, агропромисловій, технологічній та інвестиційній сферах. Обидві країни прагнуть використовувати свої конкурентні переваги для створення економічно вигідного партнерства, зокрема через диверсифікацію торгівлі, розвиток інфраструктури та впровадження інновацій.

Загальний огляд торговельно-економічних відносин

Торговельний оборот між Катаром і Канадою є порівняно невеликим, але постійно зростає. У 2023 році обсяг двосторонньої торгівлі становив близько 300 мільйонів канадських доларів, що включало як експорт з Канади до Катару, так і імпорт катарських товарів [33].

Основними категоріями канадського експорту до Катару є:

- Сільськогосподарська продукція (зокрема зернові культури, бобові);
- Технологічне обладнання (для будівництва, транспорту та видобувної промисловості);
- Медичні та фармацевтичні товари.

Натомість Катар експортує до Канади:

- Зріджений природний газ (ЗПГ);
- Хімічну продукцію (зокрема добрива та нафтохімічні вироби);
- Інвестиційні послуги через катарські суверенні фонди.

Енергетичне співробітництво

Катар є одним із найбільших експортерів зрідженого природного газу у світі, і це створює можливості для поглиблення співпраці з Канадою в енергетичній сфері. Хоча Канада є значним виробником енергоресурсів, катарські інвестиції в енергетичну інфраструктуру Канади сприяють зміцненню двосторонніх відносин.

- У 2021 році Qatar Petroleum підписала меморандум про взаєморозуміння з канадськими компаніями для спільного розвитку проектів

з видобутку та експорту ЗПГ. Цей меморандум є чинним і станом на 2024 рік. Основними напрямками співпраці стали обмін технологіями, залучення інвестицій у видобуток природного газу та використання катарського досвіду в глобальній торгівлі енергоносіями [59].

- Катар також зацікавлений у співпраці з Канадою у сфері зеленої енергетики, включаючи розвиток проектів з водневої енергетики та вуглецево-нейтральних технологій.

Інвестиції

Інвестиційна діяльність є ключовим елементом економічних відносин між Катаром і Канадою. Суверенний фонд Qatar Investment Authority (QIA) є одним із провідних інвесторів у Канаді, особливо у сферах нерухомості, інфраструктури та технологічних стартапів.

Катарські інвестиції в економіку Канади демонструють зростаючу динаміку, охоплюючи різноманітні сектори, зокрема нерухомість, інфраструктуру, енергетику та технології. Ця співпраця сприяє економічному розвитку обох країн та зміцненню їхніх двосторонніх відносин.

Суверенний фонд Катару, Qatar Investment Authority (QIA), активно інвестує в канадський ринок нерухомості та інфраструктури. Зокрема, QIA здійснила значні інвестиції в комерційну нерухомість у великих містах Канади, таких як Торонто та Ванкувер. Ці інвестиції сприяють розвитку міської інфраструктури та створенню нових робочих місць.

Катар, як один із провідних світових експортерів ЗПГ, зацікавлений у співпраці з канадськими енергетичними компаніями. Катарські інвестори розглядають можливості участі в проектах з видобутку та транспортування природного газу в Канаді, що сприяє обміну технологіями та досвідом між країнами.

Катарські інвестиційні фонди вкладають кошти в канадські технологічні компанії та стартапи, особливо в галузях фінансових технологій, штучного інтелекту та біотехнологій. Це сприяє розвитку інноваційного середовища в Канаді та розширенню можливостей для співпраці між

країнами.

Катарські банки та фінансові установи розглядають можливості виходу на канадський ринок, зокрема через відкриття представництв та встановлення партнерських відносин з канадськими фінансовими інститутами. Це сприяє розширенню фінансових послуг та зміцненню економічних зв'язків між країнами.

Катарські інвестиції в економіку Канади охоплюють широкий спектр галузей, сприяючи економічному зростанню та розвитку обох країн. Співпраця в нерухомості, інфраструктурі, енергетиці та технологіях підкреслює взаємну зацікавленість у зміцненні двосторонніх відносин та реалізації спільних проєктів [79].

Канадські інвестиції в економіку Катару демонструють зростаючу динаміку, охоплюючи різноманітні сектори, зокрема енергетику, інфраструктуру, освіту та технології. Ця співпраця сприяє економічному розвитку обох країн та зміцненню їхніх двосторонніх відносин.

Канадські компанії активно беруть участь у катарському енергетичному секторі, зокрема в проєктах, пов'язаних із зрідженням природним газом. Катар є одним із провідних світових експортерів ЗПГ, що відкриває можливості для канадських інвесторів у галузі видобутку, переробки та транспортування газу. Співпраця в цій сфері сприяє обміну технологіями та досвідом між країнами.

Канадські інженерні та будівельні компанії беруть участь у реалізації масштабних інфраструктурних проєктів у Катарі. Зокрема, вони залучені до будівництва стадіонів, транспортних мереж та інших об'єктів, пов'язаних із підготовкою до Чемпіонату світу з футболу 2022 року. Ці проєкти сприяють розвитку сучасної інфраструктури в Катарі та підвищенню його міжнародного іміджу.

Канадські університети та освітні установи активно співпрацюють із катарськими партнерами. Наприклад, Університет Калгарі має кампус у Катарі, де пропонує програми з медсестринства та інших медичних

спеціальностей. Це сприяє підготовці висококваліфікованих фахівців та обміну академічним досвідом між країнами.

Канадські технологічні компанії інвестують у катарський ринок, пропонуючи рішення в галузі інформаційних технологій, телекомунікацій та фінансових технологій. Це сприяє цифровій трансформації економіки Катару та впровадженню передових технологій у різні сектори.

Загалом канадські інвестиції в економіку Катару охоплюють широкий спектр галузей, сприяючи економічному зростанню та розвитку обох країн. Співпраця в енергетиці, інфраструктурі, освіті та технологіях підкреслює взаємну зацікавленість у зміцненні двосторонніх відносин та реалізації спільних проєктів [77].

Торговельні угоди

Торговельно-економічна співпраця між Катаром і Канадою регулюється низкою двосторонніх угод і меморандумів:

1. Договір про уникнення подвійного оподаткування (2006), який забезпечує сприятливі умови для бізнесу, усуваючи бар'єри у вигляді подвійного оподаткування доходів [35].

2. Угода про захист і заохочення інвестицій (2014), яка закріплює механізми захисту прав інвесторів і сприяє залученню капіталу в обох країнах [33].

Освіта та технології

Канадські компанії й університети активно співпрацюють із катарськими партнерами у сфері освіти, науки й технологій. Наприклад:

- Університет Калгарі (University of Calgary) має кампус у Катарі, що спеціалізується на медичній освіті. Це сприяє обміну досвідом і залученню канадських освітніх стандартів до катарської системи охорони здоров'я [83].

У сфері технологій канадські ІТ-компанії надають програмне забезпечення для катарських інфраструктурних проєктів, включаючи управління будівельними процесами, транспортними мережами та енергетичними системами.

Незважаючи на прогрес, існують виклики, які можуть впливати на динаміку торговельно-економічних відносин:

1. Різні економічні пріоритети: Катар фокусується на енергетичних ринках, тоді як Канада прагне диверсифікації торгівлі.

2. Розбіжності у регуляторних підходах: Відмінності в інвестиційній політиці та корпоративному регулюванні можуть створювати бар'єри для взаємодії.

Перспективи співпраці зумовлені розширенням діалогу у сферах зеленої енергетики, агропромислового комплексу та інноваційних технологій. Важливим напрямом є також спільні дослідження з кліматичної нейтральності й інтеграція нових рішень у глобальні ланцюги поставок.

Таким чином, торговельно-економічні відносини між Катаром і Канадою демонструють поступовий розвиток, базуючись на спільних інтересах у сфері енергетики, інвестицій, освіти та технологій. Обидві країни активно працюють над зміцненням своєї співпраці, орієнтуючись на довгострокові перспективи. Налагодження механізмів підтримки інвестицій і розширення торговельних угод може сприяти ще більшій інтеграції економік двох країн.

2.3. Співробітництво Катару та Канади у безпековій сфері

Співпраця Катару та Канади у безпековій сфері є важливим аспектом двосторонніх відносин, які розвиваються в контексті спільних зусиль зі зміцнення міжнародної стабільності, протидії тероризму та гуманітарної підтримки в умовах глобальних криз. Обидві країни беруть участь у регіональних та міжнародних ініціативах, спрямованих на забезпечення безпеки в стратегічно важливих регіонах, зокрема на Близькому Сході та у Північній Америці.

1. Боротьба з тероризмом і радикалізмом

Катар і Канада розглядають боротьбу з тероризмом і радикалізмом як один із ключових напрямів міжнародної співпраці. Їхнє партнерство у цій

сфері базується на взаємному інтересі до зміцнення міжнародної безпеки, запобігання фінансуванню терористичних організацій та розвитку програм із дерадикалізації.

Катар і Канада активно співпрацюють у сфері обміну розвідувальною інформацією, що дозволяє попереджати терористичні акти та локалізувати загрози. Зокрема:

- В обох країнах створено спільні комунікаційні платформи для швидкого обміну даними про підозрюваних у тероризмі.

- Катар надає Канаді доступ до інформації про терористичні мережі в регіоні Близького Сходу, а Канада ділиться досвідом роботи у Північній Америці та інших регіонах [31].

Катар і Канада підтримують програми дерадикалізації, спрямовані на реабілітацію осіб, які потрапили під вплив радикальних ідеологій. Основними елементами таких програм є:

- Психологічна підтримка для реабілітації колишніх радикалів;
- Освітні ініціативи, що сприяють критичному мисленню;
- Залучення релігійних лідерів для створення альтернатив радикальній пропаганді.

У Катарі такі програми впроваджуються через Центр боротьби з насильницьким екстремізмом (Hedayah), який співпрацює з канадськими експертами для розробки адаптованих програм.

Катар і Канада співпрацюють у межах міжнародних угод щодо протидії фінансуванню тероризму, таких як Резолюція 1373 Ради Безпеки ООН. Основні заходи включають:

- Моніторинг фінансових транзакцій для виявлення підозрілих операцій;

- Посилення нагляду за благодійними організаціями, які можуть бути використані для фінансування терористичних груп;

- Створення спільних баз даних для відстеження фінансових потоків терористичних організацій [20].

Канада надає технічну допомогу катарським службам безпеки через тренінги та навчальні програми. Наприклад:

- У 2021 році канадські експерти провели семінари для катарських правоохоронних органів з протидії терористичним актам, включаючи виявлення загроз і нейтралізацію вибухових пристроїв.

- Катарські фахівці проходять навчання в Канаді, де вивчають методи запобігання радикалізації серед молоді та управління кризами [31].

Катар і Канада беруть участь у міжнародних ініціативах з боротьби з тероризмом:

- У межах Глобальної коаліції проти ІДІЛ обидві країни підтримують зусилля з ліквідації терористичних угруповань у Сирії та Іраку.

- Катар є основним хабом для регіональної координації, а Канада надає фінансову підтримку та експертні ресурси для реалізації спільних програм [63].

Результати співпраці:

1. Попередження терористичних атак: Спільні зусилля дозволили знизити ризик терористичних атак у регіоні Близького Сходу та за його межами.

2. Підвищення ефективності служб безпеки: Тренінги та обмін інформацією допомогли зміцнити потенціал служб безпеки обох країн.

3. Посилення міжнародної координації: Катар і Канада стали надійними партнерами у боротьбі з тероризмом, сприяючи глобальній стабільності.

Виклики у співпраці:

1. Розбіжності у політичних підходах: У деяких випадках підходи до боротьби з тероризмом можуть відрізнятися через політичні та культурні особливості.

2. Постійна еволюція загроз: Терористичні групи адаптуються до нових умов, що вимагає постійного оновлення методів боротьби.

Боротьба з тероризмом і радикалізмом є одним із ключових напрямів співпраці Катару та Канади. Завдяки спільним зусиллям обидві країни

роблять вагомий внесок у забезпечення глобальної безпеки, запобігання терористичним загрозам і розвиток програм із дерадикалізації. Незважаючи на виклики, партнерство Катару та Канади в цій сфері демонструє ефективність і перспективи для подальшого розвитку.

2. Гуманітарна безпека

Гуманітарна безпека є важливим напрямом співпраці між Катаром і Канадою, зосереджуючись на захисті життя, прав та добробуту людей у кризових регіонах. Обидві країни активно підтримують міжнародні ініціативи, спрямовані на забезпечення гуманітарної допомоги, захист вразливих груп населення та відновлення стабільності після конфліктів.

Катар і Канада працюють над спільними проектами для забезпечення базових потреб людей, які постраждали від збройних конфліктів і природних катастроф. Основними напрямками гуманітарної допомоги є:

- Забезпечення продовольством та водою: Обидві країни підтримують програми Всесвітньої продовольчої програми ООН, забезпечуючи доставку харчів і питної води у зони конфліктів, зокрема в Сирії, Ємені та Афганістані.

- Медична допомога: У співпраці з міжнародними організаціями, такими як Червоний Хрест, Катар і Канада забезпечують доступ до медичних послуг, зокрема вакцинацію та лікування інфекційних хвороб [120].

- Захист біженців: У 2021 році обидві країни координували зусилля щодо підтримки афганських біженців, забезпечивши їм тимчасовий притулок і доступ до базових послуг у Катарі перед переселенням до Канади.

Гуманітарна безпека передбачає забезпечення доступу до освіти, особливо для дітей, які опинилися в складних життєвих обставинах. У межах програми Education Above All, яку фінансує Катар, канадські організації підтримують розвиток освітньої інфраструктури:

- Будівництво шкіл у таборах для біженців;
- Підготовка вчителів для роботи у складних умовах;
- Забезпечення навчальних матеріалів.

Канада і Катар реалізують проекти з відновлення інфраструктури у

зонах конфліктів. Це включає:

- Відновлення медичних закладів і шкіл;
- Забезпечення житлом для переселенців;
- Відновлення транспортної інфраструктури для доставки гуманітарних

вантажів.

У 2022 році спільні ініціативи в Ємені дозволили відновити понад 20 медичних закладів і забезпечити їх обладнанням [33].

Обидві країни особливу увагу приділяють захисту прав жінок і дітей у кризових регіонах. Катар та Канада підтримують програми ООН, спрямовані на: боротьбу з гендерним насильством, підтримку жінок як лідерів у громадах, реінтеграцію дітей-солдатів у суспільство.

Катар і Канада підтримують впровадження інноваційних технологій для підвищення ефективності гуманітарної допомоги. Наприклад: використання дронів для доставки медичних засобів у важкодоступні регіони, упровадження цифрових платформ для моніторингу та координації гуманітарних програм [63].

Результати співпраці:

1. Розширення доступу до гуманітарної допомоги: Спільні проекти охопили понад 2 мільйони людей у кризових регіонах за останні п'ять років.
2. Відновлення інфраструктури: Відновлено понад 50 медичних закладів, побудовано школи та житло для біженців.
3. Підвищення якості життя біженців: Забезпечено доступ до освіти, медичних послуг і базових засобів для існування.

Виклики у співпраці між Катаром і Канадою зумовлені низкою факторів, які впливають на ефективність їхньої взаємодії. Основними проблемами є логістичні труднощі, що виникають при доставці гуманітарної допомоги у віддалені та небезпечні регіони через конфлікти. Також існує потреба в значних фінансових і людських ресурсах для реалізації програм, що ускладнюється їхньою обмеженістю. Політична нестабільність у кризових зонах додатково перешкоджає втіленню довгострокових ініціатив.

Гуманітарна безпека залишається ключовим напрямом співпраці, орієнтованим на захист вразливих верств населення, надання допомоги та стабілізацію регіонів, охоплених кризами. Спільні зусилля спрямовані на мінімізацію наслідків гуманітарних катастроф і покращення умов життя постраждалих.

Миротворчі ініціативи є важливим компонентом партнерства між Катаром і Канадою у сфері міжнародної безпеки. Обидві країни активно беруть участь у глобальних зусиллях із врегулювання конфліктів, зміцнення миру та надання гуманітарної допомоги. Їхня співпраця здійснюється через Організацію Об'єднаних Націй (ООН), регіональні організації та двосторонні механізми. Катар виступає посередником у конфліктах на Близькому Сході та в Північній Африці, тоді як Канада надає технічну, фінансову та дипломатичну підтримку.

У контексті Афганістану після виведення військ НАТО у 2021 році Катар став основним посередником у переговорах із Талібаном. Канада підтримала ці зусилля, фінансуючи гуманітарні програми та співпрацюючи з Катаром для евакуації вразливих груп населення [120]. У Судані Катар виконував дипломатичну роль, тоді як Канада фінансувала миротворчі операції ООН, створюючи умови для перемир'я та підтримки мирного процесу.

Обидві країни спільно фінансують миротворчі операції, наприклад, у Судані (місія UNAMID у 2020 році) та Малі у 2022 році, де терористичні групи загрожують стабільності регіону [33]. Гуманітарна допомога спрямована на підтримку Сирії, Ємену та Лівії, забезпечуючи постраждалих продуктами харчування, медикаментами, житлом, а також відновленням зруйнованої інфраструктури. У рамках програми 2021 року Катарський фонд розвитку та Канадське агентство міжнародного розвитку допомогли сирійським біженцям у Йорданії, охопивши понад 50 тисяч осіб [63].

Канада сприяє катарським миротворчим ініціативам через освітні програми, орієнтовані на управління конфліктами, захист цивільного

населення та розбудову структур для тривалого миру [31]. На міжнародних форумах, таких як Генеральна Асамблея ООН, Катар і Канада підтримують ініціативи зі зміцнення безпеки гуманітарних працівників у зонах конфлікту, включаючи спільну резолюцію 2022 року.

Результати співпраці включають стабілізацію кризових регіонів, зокрема Афганістану та Судану, надання гуманітарної допомоги тисячам людей у зонах конфліктів і зміцнення довіри між країнами. Ця співпраця підвищує їхній міжнародний авторитет.

Разом із тим існують виклики, зокрема різні стратегічні пріоритети: Катар зосереджується на регіональних конфліктах, тоді як Канада орієнтується на глобальні ініціативи. Культурні та політичні відмінності, зокрема підходи до прав людини, також створюють перешкоди.

Миротворчі ініціативи є важливою складовою співпраці між Катаром і Канадою, спрямованою на стабілізацію кризових регіонів і надання гуманітарної допомоги. Завдяки цим зусиллям обидві країни роблять вагомий внесок у забезпечення міжнародної безпеки та розбудову миру.

Кібербезпека є важливим напрямом співпраці між Катаром і Канадою, враховуючи зростання кіберзагроз і необхідність захисту критичної інфраструктури. Обидві країни визнають значення кібербезпеки для національної безпеки, економічної стабільності та глобальної стійкості. Взаємодія у цій сфері охоплює обмін технологіями, спільні навчальні програми та впровадження стратегій для запобігання кібератакам.

Канада має значний досвід у розробці стратегій кібербезпеки, який вона передає Катару в межах спільних програм. Зокрема, у 2020 році було запущено ініціативу з обміну інформацією щодо:

- Захисту державних і корпоративних інформаційних систем;
- Моніторингу кіберзагроз;
- Розробки систем раннього попередження про потенційні атаки.

Канадські компанії, що спеціалізуються на кібербезпеці, постачають катарським партнерам програмне забезпечення для захисту від кіберзагроз.

Це включає шифрування даних, управління доступом до інформаційних ресурсів та аналіз мережевої активності.

У межах співпраці між Катаром і Канадою було реалізовано низку тренувальних програм, спрямованих на підвищення кваліфікації катарських фахівців у сфері кібербезпеки. Зокрема, у 2021 році канадська сторона організувала серію семінарів для службовців Катару, що займаються захистом державних інформаційних систем. Основний акцент робився на управлінні ризиками, протидії хакерським атакам та реагуванні на інциденти [60]. Також були проведені програми, які включали моделювання реальних кібератак та навчання із застосування спеціалізованих інструментів для кіберзахисту.

Катар, будучи провідним експортером енергоресурсів, приділяє особливу увагу захисту енергетичної інфраструктури. У співпраці з Канадою були запроваджені технології, які забезпечують безпеку систем управління енергетичними мережами, захист об'єктів зрідженого природного газу від можливих кібератак та створення резервних систем для підтримки стабільного функціонування інфраструктури у разі атак [88].

Обидві країни спільно працюють над формуванням довгострокових стратегій кіберзахисту, що включають впровадження національних стандартів кібербезпеки, розробку політик для управління ризиками в цифрових середовищах та участь у міжнародних форумах, таких як Глобальний форум кібербезпеки ООН. Крім того, реалізується система обміну інформацією про кіберзагрози у режимі реального часу, що дозволяє оперативно реагувати на потенційні атаки та попереджувати поширення шкідливого програмного забезпечення.

Результатом цієї співпраці стало посилення кіберзахисту Катару, включаючи вдосконалення національної системи кібербезпеки та зміцнення захисту державних і приватних установ. Навчальні програми сприяли підвищенню кваліфікації катарських фахівців, озброївши їх сучасними методами боротьби з кіберзагрозами. Міжнародна координація в цій сфері

дозволила країнам покращити взаємодію в межах глобальних ініціатив із кібербезпеки.

Серед викликів співпраці варто зазначити швидкий розвиток кіберзагроз, що створює нові труднощі у протидії кіберзлочинності, а також різницю в ресурсах: Канада володіє значними технічними та людськими ресурсами, тоді як Катар активно інвестує в розвиток власної інфраструктури кіберзахисту.

Освітні й тренувальні програми стали важливим елементом співпраці між країнами у сфері безпеки. Канада надає свій багатий досвід у підготовці військових кадрів, пропонуючи катарським військовослужбовцям курси в канадських військових академіях. Вони охоплюють тактичне планування, управління конфліктами та миротворчі операції [31]. Катарські спеціалісти також отримують тренування з військової логістики, управління матеріально-технічним забезпеченням та розподілу ресурсів у бойових умовах.

Зважаючи на стратегічне розташування, Катар прагне підвищити здатність служб безпеки ефективно реагувати на надзвичайні ситуації. У 2021 році Канада надала консультації з питань управління природними катастрофами, техногенними аваріями та координації дій під час масових заходів, таких як Чемпіонат світу з футболу 2022 року. Спільна програма тренінгів із кібербезпеки, запущена у 2020 році, включала захист критичної інфраструктури, моніторинг та виявлення кібератак, а також управління кіберризиками [59].

Університети Канади пропонують курси для катарських фахівців, що охоплюють стратегії управління персоналом, розробку безпекових політик та використання аналітичних інструментів для кризового менеджменту. Університет Калгарі, що має кампус у Катарі, відіграє ключову роль у навчанні спеціалістів із управління кризами та охорони здоров'я [123].

Особливості програм включають міжнародну сертифікацію, яка визнається у багатьох країнах, і підвищення професійного рівня катарських фахівців. Спільні ініціативи сприяють розбудові довіри між країнами,

поглиблюючи двосторонні відносини.

Попри позитивну динаміку, співпраця стикається з викликами, зокрема різницею у підходах до прав людини, де Канада наголошує на правах і свободах, а Катар акцентує на стабілізації регіональної ситуації. Різні стратегічні інтереси також можуть впливати на їхню взаємодію у сфері боротьби з тероризмом [63].

Співпраця Катару й Канади у безпековій сфері охоплює широкий спектр питань, від кібербезпеки до миротворчих ініціатив. Спільні проекти та освітні програми сприяють зміцненню глобальної стабільності й безпеки, забезпечуючи основу для подальшого поглиблення відносин.

2.4. Культурно-гуманітарне співробітництво Катару та Канади

Культурно-гуманітарне співробітництво між Катаром і Канадою відіграє важливу роль у зміцненні двосторонніх відносин, сприяючи взаєморозумінню, обміну досвідом і спільній реалізації проектів у сфері освіти, культури, мистецтва та соціального розвитку. Це партнерство базується на спільних цінностях поваги до культурного розмаїття, збереження культурної спадщини та підтримки гуманітарних ініціатив.

1. Освітні програми та академічний обмін

Освіта та академічний обмін є фундаментальними елементами культурно-гуманітарного співробітництва між Катаром і Канадою. Ця співпраця охоплює спільні освітні програми, розвиток досліджень, обмін студентами та викладачами, а також створення платформ для впровадження інновацій і технологій.

Одним із найяскравіших прикладів співпраці є кампус Університету Калгарі (University of Calgary Qatar), який функціонує в Досі з 2007 року. Кампус спеціалізується на медичній освіті, особливо у сфері медсестринства, і є унікальним партнерством між канадською та катарською системами освіти.

- Програми бакалаврату та магістратури: Кампус пропонує програми

бакалаврату та магістратури з медсестринства, орієнтуючись на потреби системи охорони здоров'я Катару.

- Міжнародний досвід студентів: Університет надає можливість студентам із Катару проходити стажування в Канаді, що сприяє обміну знаннями та культурному взаєморозумінню [123].

- Підготовка національних кадрів: Кампус сприяє розвитку місцевих професійних кадрів, що відповідає національній стратегії розвитку Катару (Qatar National Vision 2030).

Канадські університети активно пропонують стипендії та гранти для студентів із Катару:

- Стипендії Global Affairs Canada: Канадське Міністерство закордонних справ надає фінансову підтримку студентам із Катару, які бажають навчатися в Канаді. Стипендії покривають навчання за магістерськими та докторськими програмами [31].

- Спільні гранти для наукових досліджень: Катарські університети співпрацюють із канадськими закладами, такими як Університет Британської Колумбії та Університет Торонто, у реалізації дослідницьких проєктів, особливо у сферах медицини, інженерії та зміни клімату.

Програми обміну між університетами Катару та Канади відкривають можливості для студентів і викладачів отримати унікальний міжнародний досвід. Щороку студенти з Катару навчаються в канадських університетах у межах програм, орієнтованих на бізнес, право, інформаційні технології та соціальні науки. Канадські професори, у свою чергу, відвідують катарські університети, де проводять лекції й майстер-класи, сприяючи обміну знаннями та інноваціями.

Наукове співробітництво між університетами обох країн є ще одним важливим напрямом партнерства. Воно включає спільні дослідницькі проєкти у таких сферах, як відновлювана енергетика, водневі технології та зменшення викидів вуглецю. У сфері охорони здоров'я партнери працюють над розробкою нових методів лікування хронічних захворювань і

впровадженням інновацій у медичній освіті. Також реалізуються проекти з автоматизації процесів і створення інтелектуальних систем у галузі технологій і штучного інтелекту [63].

Пандемія COVID-19 дала новий поштовх співпраці у сфері цифрової освіти. Канадські університети допомагають катарським партнерам впроваджувати платформи для дистанційного навчання, інструменти для цифрового тестування й оцінювання, а також розробляти курси для професійного розвитку викладачів. Це сприяє не лише покращенню якості освіти, але й зміцненню міжкультурних зв'язків. Завдяки спільним зусиллям у сфері студентського обміну, наукових досліджень і медичної освіти обидві країни сприяють розвитку глобальної науки, культури та інновацій.

У галузі мистецтва та культури співпраця Катару й Канади спрямована на поглиблення міжкультурного діалогу, взаєморозуміння й популяризацію культурних цінностей обох країн. Спільні виставки, фестивалі, кінопроекти та ініціативи зі збереження культурної спадщини слугують платформою для цієї взаємодії. Музеї та галереї Катару, зокрема Qatar Museums Authority, організовують виставки сучасного канадського мистецтва. Наприклад, у 2021 році в Музеї ісламського мистецтва в Досі експонувалися фотографії канадських митців, що зображували природні ландшафти Канади. У межах міжнародної програми Qatar Creates канадські художники брали участь у майстер-класах і створювали спільні проекти з катарськими митцями [85].

У Канаді також проводяться виставки катарського мистецтва. Наприклад, Музей мистецтв Онтаріо у 2022 році приймав експозицію, присвячену традиційним катарським ремеслам і сучасним інтерпретаціям ісламської каліграфії. Спільні музичні та театральні заходи, такі як участь катарських артистів у Канадському міжнародному фестивалі театру та виступи канадських музикантів на фестивалі Katara Music Festival у Досі, зміцнюють культурні зв'язки між країнами.

Кінофестивалі також стали важливою платформою для обміну. Канадські фільми є постійними учасниками Ajyal Film Festival у Катарі, а

катарські документальні фільми регулярно презентуються на Міжнародному кінофестивалі в Торонто (TIFF), сприяючи професійному обміну між режисерами та продюсерами.

Програми для молодих митців створюють можливості для участі в резиденціях обох країн. Наприклад, у 2022 році в Досі реалізували програму для канадських художників, які працювали над спільними арт-проектами з катарськими колегами. Катарські студенти мистецтва, своєю чергою, брали участь у навчальних програмах в Університеті Конкордія, що відомий однією з найкращих арт-шкіл у Канаді [33].

Збереження культурної спадщини є спільним пріоритетом Катару й Канади. Ця співпраця включає цифровізацію історичних артефактів і використання 3D-сканування для документування архітектурних пам'яток у рамках програми Qatar National Vision 2030. Канадські експерти консультують катарських партнерів щодо реставрації ісламських артефактів і документів.

Мистецтво також розглядається як інструмент соціальних змін. Обидві країни підтримують виставки, що популяризують роль жінок у сучасному мистецтві, а також програми для соціально вразливих груп, які допомагають інтегруватися в суспільство через творчість. Співпраця між Катаром і Канадою в сфері мистецтва й культури є вагомим внеском у глобальний міжкультурний діалог, сприяючи популяризації досягнень обох країн на міжнародному рівні.

3. Гуманітарні проекти

Гуманітарна співпраця є важливим компонентом культурно-гуманітарних зв'язків. Катар і Канада реалізують спільні ініціативи, спрямовані на підтримку вразливих груп населення:

- Освітні програми для біженців: Обидві країни підтримують ініціативу Education Above All, яка забезпечує доступ до освіти для дітей-біженців у Сирії, Йорданії та Лівані [77].

- Соціальні програми для жінок і дітей: Катар і Канада спільно

фінансують проекти з підтримки гендерної рівності та розвитку молоді у країнах, охоплених конфліктами.

4. Спортивне співробітництво

Спорт є важливою платформою для зміцнення культурних зв'язків між країнами:

- Чемпіонат світу з футболу 2022 року: Канада брала участь у цьому чемпіонаті, який проходив у Катарі. Крім змагальної програми, обидві країни організували культурні заходи, спрямовані на популяризацію спорту та обмін культурним досвідом.

- Спільні програми з молодіжного спорту: Канадські спортивні організації співпрацюють із катарськими партнерами для розвитку програм з інклюзивного спорту для дітей та підлітків.

5. Збереження культурної спадщини

Катар і Канада активно підтримують проекти збереження культурної спадщини. Спільні ініціативи включають:

- Впровадження цифрових технологій для архівування історичних документів та мистецьких творів;

- Організацію міжнародних конференцій, присвячених збереженню культурної спадщини, зокрема у регіонах, які постраждали від конфліктів.

Результатами культурно-гуманітарного співробітництва Катару та Канади були:

1. Зміцнення міжкультурного діалогу: Завдяки культурним і освітнім ініціативам посилюється взаєморозуміння між народами Катару та Канади.

2. Підтримка гуманітарних ініціатив: Спільні програми допомогли забезпечити доступ до освіти тисячам дітей-біженців.

3. Підвищення обізнаності про культуру: Організація виставок, фестивалів і мистецьких заходів сприяє популяризації культури обох країн.

Виклики у культурно-гуманітарному співробітництві Катару та Канади:

1. Логістичні проблеми: Організація міжнародних заходів іноді

ускладнюється через географічну віддаленість і культурні розбіжності.

2. Відмінності у пріоритетах: Канадські ініціативи часто зосереджені на соціальному розвитку, тоді як Катар приділяє більше уваги збереженню культурної спадщини.

Отже, культурно-гуманітарне співробітництво між Катаром і Канадою відіграє важливу роль у зміцненні двосторонніх відносин. Завдяки спільним зусиллям у сфері освіти, мистецтва, спорту та гуманітарної допомоги обидві країни сприяють розвитку міжкультурного діалогу та вирішенню глобальних викликів.

Висновки до розділу 2

Катар і Канада підтримують багатосторонні відносини, які охоплюють політичну, економічну, гуманітарну та культурну співпрацю. Ці зв'язки базуються на спільних інтересах у зміцненні регіональної безпеки, розвитку енергетичних ресурсів і реалізації гуманітарних ініціатив. Дипломатичні контакти між країнами розпочалися в 1974 році, і з того часу вони демонструють стабільний розвиток.

Політична співпраця між країнами базується на взаємній підтримці у вирішенні міжнародних конфліктів. Канада визнає важливу роль Катару як посередника в регіональних кризах, таких як Афганістан, Сирія та Лівія. У свою чергу, Катар підтримує канадські ініціативи з розбудови миру, захисту прав людини та боротьби з тероризмом у межах Глобальної коаліції проти ІДІЛ.

Енергетична співпраця є важливим елементом двосторонніх відносин. Катар, як провідний експортер зрідженого природного газу, розглядається Канадою як потенційний партнер у диверсифікації джерел енергії. У свою чергу, канадські компанії, такі як SNC-Lavalin, активно працюють у Катарі, зокрема в інфраструктурних і енергетичних проектах, спрямованих на реалізацію Qatar National Vision 2030.

Гуманітарна співпраця між країнами зосереджена на підтримці

глобальних ініціатив, таких як освіта, охорона здоров'я та допомога біженцям. Наприклад, Катар і Канада координують свої зусилля у межах програм ООН для надання допомоги сирійським біженцям у Лівані, Йорданії та інших регіонах. Також Катар підтримує канадські гуманітарні місії в Африці, що підкреслює важливість партнерства в глобальних ініціативах.

Культурно-гуманітарна співпраця є ще одним важливим аспектом відносин. Університет Калгарі має свій кампус у Катарі, де надає медичну освіту та підтримує міжкультурний обмін. Канадські митці та культурні організації також беруть участь у фестивалях, організованих у Катарі, таких як Qatar Creates. Це сприяє зміцненню культурних зв'язків і популяризації канадської культури в регіоні Перської затоки.

РОЗДІЛ 3. ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ВЕКТОР ЗОВНІШНЬОЇ ПОЛІТИКИ ДЕРЖАВИ КАТАР

3.1. Особливості двосторонніх відносини Держави Катар та Великої Британії

Двосторонні відносини між Державою Катар та Великою Британією характеризуються міцним партнерством, яке охоплює політичну, економічну, безпекову та культурно-гуманітарну сфери. Ці відносини мають історичні корені, що сягають періоду британського протекторату в Перській затоці, та продовжують розвиватися на засадах стратегічного партнерства в умовах сучасних глобальних викликів.

Політичне співробітництво між Катаром і Великою Британією є одним із фундаментальних аспектів двосторонніх відносин, які базуються на історичних зв'язках та стратегічному партнерстві. Ця взаємодія охоплює дипломатичний діалог, вирішення регіональних конфліктів, спільну участь у міжнародних організаціях і просування глобальних ініціатив, спрямованих на забезпечення безпеки та стабільності.

Катар і Велика Британія мають тривалу історію співпраці, яка почалася ще за часів британського протекторату над Перською затокою (1916–1971). Після здобуття незалежності Катаром у 1971 році обидві країни зберегли тісні відносини, що виявляється у регулярних дипломатичних контактах:

Високопоставлені візити між лідерами Катару і Великої Британії є регулярними, що підкреслює стратегічну важливість їхніх відносин. Прем'єр-міністри Великої Британії та емір Катару часто обговорюють питання регіональної безпеки та економічної співпраці [36]. Британія активно підтримує роль Катару як посередника у вирішенні регіональних конфліктів, зокрема у переговорах щодо Афганістану, Судану та Ємену [116].

Катар виконує роль ключового посередника в конфліктах на Близькому Сході, а Велика Британія сприяє цим зусиллям через дипломатичну, фінансову та експертну допомогу. Наприклад, після виведення військ НАТО

з Афганістану у 2021 році Катар став важливим хабом для евакуації біженців і переговорів з Талібаном. Велика Британія тісно співпрацює з Катаром у питаннях надання гуманітарної допомоги та захисту прав вразливих груп населення. У Сирії та Лівії обидві країни координують свої зусилля в рамках ООН для підтримки політичного врегулювання конфліктів.

Катар і Велика Британія активно співпрацюють на міжнародних платформах. У межах ООН вони підтримують ініціативи з миротворчості, захисту прав людини та боротьби зі змінами клімату. У 2022 році країни спільно організували форум з прав дітей у конфліктних зонах [119]. Як член Ради співробітництва країн Перської затоки (GCC), Катар також співпрацює з Великою Британією для зміцнення регіональної безпеки та економічної інтеграції.

Боротьба з тероризмом є одним із ключових напрямів політичного співробітництва. Катар і Велика Британія обмінюються інформацією про фінансові потоки, пов'язані з терористичними групами, і разом працюють над посиленням фінансового нагляду в регіоні. У межах Глобальної коаліції проти ІДІЛ Катар надає військову базу Аль-Удейд для координації міжнародних зусиль [116].

Політичне партнерство між Катаром і Великою Британією сприяє вирішенню глобальних викликів і забезпеченню міжнародної стабільності. Хоча час від часу виникають труднощі, співпраця між країнами поглиблюється завдяки спільним ініціативам у сфері боротьби з тероризмом, миротворчій діяльності та кліматичній дипломатії.

Економічні відносини між Катаром і Великою Британією мають стратегічний характер, заснований на взаємодоповнюваності їхніх економік. У 2022 році обсяг двосторонньої торгівлі між країнами становив близько 8 мільярдів фунтів стерлінгів. Велика Британія експортує до Катару продукцію високотехнологічних галузей, таких як авіація, охорона здоров'я та медичне обладнання [113]. Натомість Катар забезпечує близько 30% британського споживання зрідженого природного газу [43].

Суверенний фонд Qatar Investment Authority (QIA) є одним із найбільших іноземних інвесторів у Великій Британії. Фонд інвестував понад 40 мільярдів фунтів стерлінгів у британські активи, включаючи нерухомість, інфраструктурні проекти та технологічні компанії [74]. Британські компанії, зі свого боку, активно працюють на катарському ринку, зокрема в будівництві, енергетиці та консалтингу.

Економічна співпраця між Катаром і Великою Британією охоплює торгівлю, інвестиції, енергетику та фінансові послуги. Ця співпраця сприяє сталому економічному розвитку, інтеграції ринків і впровадженню інноваційних рішень. Двостороння торгівля залишається основою економічних відносин. У 2022 році товарообіг між країнами становив близько 8 мільярдів фунтів стерлінгів, що підтверджує важливість партнерства у створенні спільного економічного добробуту.

Ключові експортні категорії Великої Британії:

- Промислове обладнання та технології.
- Фармацевтичні препарати.
- Освітні та фінансові послуги.

Основні імпорتنі товари з Катару:

- ЗПГ, який забезпечує понад 30% потреб Великої Британії в природному газі.
- Хімічна продукція та пластмаси [43].

Інвестиційна співпраця між країнами є ключовим фактором зміцнення економічних зв'язків. Інвестиції Катару у Великій Британії:

- Суверенний фонд Катару (Qatar Investment Authority, QIA) інвестував понад 40 мільярдів фунтів стерлінгів у британські активи. Ці інвестиції охоплюють:

- Нерухомість: Harrods, Canary Wharf, The Shard.
- Інфраструктура: транспортні системи, аеропорти.
- Енергетика: вітрові електростанції та проекти зеленої енергетики.

У 2022 році QIA анонсувала нові інвестиції в розмірі 10 мільярдів

фунтів стерлінгів, спрямовані на підтримку технологічного сектору Великої Британії [74].

Британські інвестиції відіграють важливу роль у розвитку Катару, а співпраця двох країн охоплює різноманітні сфери. Британські компанії, такі як Shell і BP, є ключовими партнерами в розробці газових родовищ Катару. Вони не лише забезпечують видобуток ресурсів, а й сприяють переходу країни до використання відновлюваних джерел енергії. Значну роль у фінансовому секторі відіграють британські банки HSBC та Barclays, які пропонують консалтингові послуги та фінансову підтримку.

Енергетика залишається одним із основних напрямків співпраці. Катар є провідним постачальником ЗПГ до Великої Британії, використовуючи термінали в Мілфорд-Хейвені для експорту газу. Це забезпечує стабільність британської енергетичної системи. Водночас обидві країни працюють над розвитком зеленої енергетики. У 2022 році катарський інвестиційний фонд QIA став співінвестором одного з найбільших у світі вітрових парків Dogger Bank. Велика Британія, зі свого боку, надає технічну допомогу Катару у впровадженні водневих технологій і зменшенні вуглецевих викидів.

Інфраструктурні інвестиції Катару в Британії також є значними. Вони охоплюють модернізацію залізничної мережі та аеропортів, таких як Хітроу, а також розвиток житлових і комерційних об'єктів у Лондоні. У фінансовій сфері Лондон залишається основним центром управління катарськими інвестиціями, а такі банки, як Qatar National Bank, забезпечують розвиток фінансових послуг між країнами.

Економічні відносини Катару та Великої Британії розвиваються стабільно завдяки взаємодоповнюваності їхніх економік. Вони активно працюють над диверсифікацією співпраці в енергетиці, торгівлі, інфраструктурі та фінансах, що відкриває значний потенціал для подальшого розвитку, особливо в контексті глобальних викликів і переходу до сталого розвитку.

Безпека є ключовою складовою двосторонніх відносин. У 2017 році країни уклали угоду про спільне виробництво та експлуатацію 24 винищувачів Turboprop, а британські військові беруть участь у тренуваннях катарських Збройних сил. Обидві країни співпрацюють у боротьбі з тероризмом, обмінюючись розвідувальною інформацією через спільні платформи.

Культурні та освітні зв'язки між Катаром і Британією також активно розвиваються. Британські університети, такі як Університетський коледж Лондона і Університет Глазго, мають кампуси в Катарі, сприяючи підготовці висококваліфікованих фахівців. У культурній сфері катарські ініціативи, такі як Qatar Creates, співпрацюють із британськими інституціями, серед яких Британська рада та Національна галерея. У сфері спорту Велика Британія підтримала Катар у підготовці до Чемпіонату світу з футболу 2022 року, надаючи експертну допомогу в управлінні спортивними подіями.

Попри тісну співпрацю, відносини між країнами не позбавлені викликів. Серед них — питання дотримання прав мігрантів у Катарі, особливо в період підготовки до Чемпіонату світу, що викликає критику з боку британських організацій. Іншою проблемою є різні підходи до екологічної політики та переходу на відновлювані джерела енергії.

Загалом, двосторонні відносини між Катаром і Великою Британією залишаються стратегічними, базуючись на взаємній економічній вигоді, безпековій співпраці та культурному обміні. Це партнерство має значний потенціал для подальшого зміцнення, сприяючи спільному вирішенню глобальних викликів.

Попри окремі виклики, партнерство продовжує зміцнюватися завдяки активному діалогу та реалізації спільних ініціатив.

3.2. Двосторонні відносини Держави Катар з Федеративною республікою Німеччина

Двосторонні відносини між Державою Катар і Федеративною Республікою Німеччина характеризуються стратегічним партнерством, яке охоплює економічну, енергетичну, політичну, гуманітарну та культурну сфери. Ці відносини розвиваються на основі спільних інтересів у зміцненні міжнародної стабільності, розвитку сталого економічного співробітництва та інтеграції в глобальні ініціативи.

Політичні відносини між Катаром і Німеччиною базуються на спільних інтересах у сфері регіональної безпеки, миротворчості та економічної співпраці. Катар активно виступає як посередник у вирішенні міжнародних конфліктів, зокрема в Сирії, Ємені та Афганістані, що отримує підтримку Німеччини. Зі свого боку, Німеччина відіграє роль ключового партнера Катару в Європі, надаючи технічну, дипломатичну та фінансову підтримку в багатьох ініціативах [116].

Одним із ключових аспектів співпраці є роль Катару в миротворчих процесах. Зокрема, після виведення міжнародних військ з Афганістану у 2021 році Катар став важливим хабом для евакуації громадян і переговорів з Талібаном. Німеччина активно підтримувала ці зусилля, співпрацюючи з Катаром у координації гуманітарної допомоги та забезпеченні прав людини в регіоні [36].

У рамках стратегічного діалогу Катар і Німеччина спільно працюють у сфері протидії тероризму. Обидві країни беруть участь у Глобальній коаліції проти ІДІЛ, обмінюючись розвідувальною інформацією та підтримуючи міжнародні ініціативи, спрямовані на запобігання фінансуванню терористичних організацій. Німеччина також надає Катару технічну підтримку у зміцненні систем кібербезпеки для захисту критичної інфраструктури [23].

Політичний діалог між країнами також охоплює питання кліматичних змін і сталого розвитку. На Кліматичному саміті COP26 у 2021 році Катар і

Німеччина обговорювали спільні ініціативи зі зменшення викидів вуглецю та розвитку відновлюваних джерел енергії. Це співробітництво доповнює зусилля обох країн у досягненні цілей Паризької кліматичної угоди [45].

Політичні відносини між Катаром і Німеччиною є прикладом стратегічного партнерства, яке спрямоване на вирішення глобальних викликів і зміцнення міжнародної стабільності. Незважаючи на певні розбіжності у підходах до прав людини, обидві країни продовжують активно співпрацювати в ключових сферах, таких як миротворчість, боротьба з тероризмом і кліматична дипломатія.

Економічні відносини між Катаром і Німеччиною є ключовим аспектом двосторонньої співпраці, що охоплює торгівлю, інвестиції, енергетику та інфраструктурні проекти. Обидві країни підтримують довгострокові зв'язки, спрямовані на розвиток сталого економічного партнерства. Катар залишається важливим постачальником енергоресурсів для Німеччини, а німецькі компанії активно працюють у різних секторах економіки Катару [116].

Однією з головних складових економічної співпраці є торгівля. У 2022 році обсяг двосторонньої торгівлі перевищив 3 мільярди доларів США. Катар експортує до Німеччини зріджений природний газ, нафту та хімічні продукти, тоді як основними статтями експорту Німеччини є автомобілі, машинобудівна продукція та високотехнологічне обладнання. Зростаючий попит на катарський ЗПГ у Європі, особливо після енергетичної кризи 2022 року, підкреслює стратегічне значення Катару для енергетичної безпеки Німеччини [44].

Інвестиції відіграють важливу роль у двосторонніх відносинах. Суверенний фонд Катару (Qatar Investment Authority, QIA) є одним із найбільших іноземних інвесторів у Німеччині. QIA володіє значними частками в таких провідних німецьких компаніях, як Volkswagen, Siemens, Deutsche Bank та інші. Ці інвестиції не лише зміцнюють економічний розвиток Німеччини, але й сприяють диверсифікації катарської економіки в

межах стратегії Qatar National Vision 2030.

Енергетична співпраця між країнами є стратегічно важливою. Після початку війни в Україні та скорочення постачань російського газу, Німеччина збільшила обсяги імпорту ЗПГ із Катару. У 2022 році між країнами було підписано довгострокову угоду про постачання катарського ЗПГ до німецьких терміналів у порту Брунсбюттель. Це дозволяє Німеччині зменшити залежність від російських енергоресурсів і зміцнити енергетичну безпеку [36].

Катар також інвестує в інфраструктурні та технологічні проекти в Німеччині. У 2022 році QIA оголосила про нові інвестиції в розвиток інфраструктури та зеленої енергетики, включаючи фінансування проектів у сфері відновлюваної енергетики. Німецькі компанії, такі як Siemens і SAP, беруть участь у реалізації масштабних проектів у Катарі, пов'язаних із розвитком транспортної інфраструктури, технологій та розумних міст.

Економічні відносини між Катаром і Німеччиною демонструють стабільний розвиток завдяки стратегічному партнерству в енергетиці, інвестиціях та торгівлі. Ця співпраця сприяє зміцненню економічних зв'язків між країнами, а також забезпечує важливу роль Катару в енергетичній безпеці Німеччини та Європи загалом.

Катар і Німеччина активно співпрацюють у сфері гуманітарної допомоги. Обидві країни підтримують програми ООН з допомоги біженцям у Сирії та Афганістані. Наприклад, у 2021 році Катар і Німеччина спільно фінансували проекти з будівництва шкіл і медичних закладів у таборах для біженців у Йорданії та Лівані [77].

Катар і Німеччина розвивають культурний діалог, організовуючи спільні виставки, фестивалі та освітні програми. Наприклад, у 2019 році в Берліні відбулася виставка ісламського мистецтва, організована музеєм ісламського мистецтва в Досі. У свою чергу, німецькі художники беруть участь у щорічних культурних заходах у Катарі, таких як фестиваль Qatar Creates.

Освіта та інновації є ключовими напрямками співпраці. Німецькі університети та наукові установи реалізують спільні дослідницькі проекти з катарськими партнерами у сфері штучного інтелекту, зеленої енергетики та охорони здоров'я. Також у Катарі функціонують освітні центри, створені за підтримки Німеччини, які сприяють підготовці місцевих кадрів для високотехнологічних секторів економіки [116].

Безпекова співпраця між Катаром і Німеччиною включає боротьбу з тероризмом, запобігання радикалізації та зміцнення кібербезпеки. Обидві країни беруть участь у Глобальній коаліції проти ІДІЛ і координують свої дії у сфері боротьби з фінансуванням тероризму. У 2021 році Німеччина надала Катару технічну допомогу у створенні центрів кібербезпеки для захисту критичної інфраструктури [36].

Отже, двостороннє партнерство між Катаром і Німеччиною сприяє зміцненню їхніх економік, забезпеченню регіональної безпеки та розвитку культурного діалогу. Спільні ініціативи в енергетиці, гуманітарній сфері та освіті підкреслюють прагнення обох країн до сталого розвитку та інтеграції в глобальні процеси.

Попри значні успіхи, співпраця стикається з викликами. Німеччина час від часу критикує Катар за стан прав людини, зокрема щодо трудових мігрантів. Водночас глобальна економічна нестабільність і геополітичні конфлікти можуть впливати на стабільність двосторонніх відносин.

3.3. Двосторонні відносини Держави Катар з Італією

Двосторонні відносини між Державою Катар та Італією характеризуються динамічним розвитком у різних сферах, включаючи політичну співпрацю, економічні зв'язки, енергетику, оборону та культурно-гуманітарну взаємодію. Це партнерство ґрунтується на взаємному інтересі до зміцнення регіональної стабільності, економічного розвитку та культурного обміну [116].

Політичний діалог між Катаром та Італією є основою їхніх

двосторонніх відносин і базується на спільних інтересах у сфері регіональної безпеки, глобальної стабільності та економічного розвитку. Обидві країни активно співпрацюють у рамках міжнародних організацій, таких як Організація Об'єднаних Націй (ООН), і підтримують миротворчі та дипломатичні ініціативи.

Катар і Італія регулярно проводять зустрічі на найвищому політичному рівні. У 2018 році емір Катару шейх Тамім бін Хамад Аль Тані здійснив офіційний візит до Італії, де зустрівся з президентом Серджо Маттареллою та прем'єр-міністром Джузеппе Конте. Ці зустрічі зміцнили політичні та економічні зв'язки між країнами. Зі свого боку, італійські лідери регулярно відвідують Катар для обговорення питань безпеки, енергетики та регіонального розвитку [53].

Одним із ключових аспектів політичного діалогу є співпраця у сфері регіональної безпеки. Італія визнає важливу роль Катару в забезпеченні стабільності на Близькому Сході, особливо через його посередництво у конфліктах у Сирії, Ємені та Афганістані. У 2021 році Катар виступив хабом для евакуації біженців з Афганістану, надаючи логістичну підтримку міжнародним зусиллям, зокрема за участі італійської сторони [36].

Катар і Італія активно співпрацюють у сфері боротьби з тероризмом. Ця співпраця включає обмін розвідувальною інформацією, координацію зусиль у межах Глобальної коаліції проти ІДІЛ і реалізацію програм з протидії радикалізації. У 2020 році країни уклали угоду про посилення співпраці у сфері безпеки, яка передбачає спільні тренінги та обмін досвідом між силовими структурами [52].

Політичний діалог також охоплює питання зміни клімату. Катар та Італія підтримують ініціативи з впровадження відновлюваних джерел енергії та зменшення викидів парникових газів. На кліматичному саміті COP26 у 2021 році країни обговорювали спільні проекти з розвитку зеленої енергетики. Італія підтримує катарські інвестиції в проекти сталого розвитку, водночас надаючи експертну допомогу у впровадженні екологічно чистих

технологій.

Обидві країни беруть участь у спільних міжнародних ініціативах. Наприклад, Катар і Італія координують зусилля з надання гуманітарної допомоги в Сирії, Лівії та Афганістані через програми ООН. Італія підтримує катарські ініціативи у сфері освіти, зокрема проєкт Education Above All, спрямований на забезпечення доступу до освіти для дітей у кризових регіонах.

Політичний діалог між Катаром та Італією сприяє зміцненню довіри між двома країнами. Італія підтримує роль Катару як нейтрального посередника у регіональних конфліктах, тоді як Катар визнає важливу роль Італії у забезпеченні стабільності в регіоні Середземного моря. Завдяки регулярним політичним консультаціям країни узгоджують свої позиції з ключових міжнародних питань [116].

Політичний діалог між Катаром та Італією є ключовим елементом двосторонніх відносин, спрямованим на вирішення глобальних викликів та зміцнення регіональної стабільності. Завдяки регулярним контактам на високому рівні, співпраці у сфері безпеки та підтримці міжнародних ініціатив ці країни демонструють ефективне партнерство, яке має потенціал для подальшого розвитку.

Енергетична співпраця є ключовим елементом двосторонніх відносин. Катар є одним із головних постачальників зрідженого природного газу до Італії, що сприяє енергетичній безпеці країни. У 2022 році Італія уклала довгострокові угоди з Катаром щодо збільшення поставок ЗПГ з метою диверсифікації енергетичних джерел та зменшення залежності від інших постачальників [47].

Інвестиційне партнерство між країнами також набирає обертів. Суверенний фонд Катару (Qatar Investment Authority, QIA) інвестує в італійську економіку, зокрема в сектори нерухомості, туризму та фінансів. Приклади включають інвестиції в розкішні готелі та курорти на Сардинії та в інших регіонах Італії [80].

Італійські компанії активно беруть участь у розвитку інфраструктури та промисловості Катару. Наприклад, компанія Eni співпрацює з Катаром у сфері енергетики, включаючи розвідку та видобуток нафти і газу. Також компанія Fincantieri будує військово-морські судна для ВМС Катару, що підкреслює оборонну співпрацю між країнами [80].

Культурно-гуманітарна співпраця є важливим аспектом двосторонніх відносин. Обидві країни підтримують обмін студентами та науковцями, реалізують спільні освітні та культурні програми. У 2019 році відкрито Італійський культурний центр у Досі, який сприяє популяризації італійської мови та культури в Катарі [53].

У сфері туризму відзначається зростання кількості катарських туристів в Італії та італійських туристів у Катарі. Це сприяє розвитку авіасполучення між країнами, зокрема авіакомпанії Qatar Airways і Alitalia розширюють свої маршрути для полегшення подорожей [53].

Співпраця у сфері охорони здоров'я стала особливо важливою під час пандемії COVID-19. Катар надав гуманітарну допомогу Італії, включаючи медичне обладнання та засоби індивідуального захисту. Цей жест солідарності підкреслив міцність двосторонніх відносин [53].

У політичному контексті Катар і Італія співпрацюють у боротьбі з тероризмом та екстремізмом. Обидві країни обмінюються розвідувальною інформацією та координують зусилля у межах міжнародних ініціатив з безпеки [53].

Також варто відзначити співпрацю у сфері спорту. Катар і Італія обмінюються досвідом у підготовці спортивних подій. Італійські компанії та фахівці брали участь у будівництві стадіонів та інфраструктури для Чемпіонату світу з футболу 2022 року в Катарі.

Отже, двосторонні відносини між Катаром та Італією демонструють позитивну динаміку, охоплюючи широкий спектр сфер співпраці. Обидві країни прагнуть поглиблювати партнерство, спрямоване на взаємний розвиток та вирішення глобальних викликів.

3.4. Двосторонні відносини Держави Катар з Європейським Союзом

Держава Катар підтримує розвинуті та багатосторонні відносини з європейськими інституціями, зокрема з Європейським Союзом, Радою Європи та Організацією з безпеки і співробітництва в Європі. Ці відносини охоплюють економічне співробітництво, енергетику, політичний діалог, гуманітарну співпрацю та культурний обмін.

Політичний діалог між Катаром та ЄС є стратегічним і багатостороннім, спрямованим на вирішення глобальних викликів і зміцнення регіональної стабільності. Завдяки спільним ініціативам у сфері миротворчості, енергетики та гуманітарної допомоги ці відносини сприяють побудові партнерства, яке має важливе значення для обох сторін.

Політичний діалог між Державою Катар та ЄС є важливим компонентом двосторонніх відносин, який базується на спільних інтересах у забезпеченні міжнародної стабільності, боротьбі з глобальними викликами та зміцненні партнерства в регіоні Близького Сходу і Північної Африки (MENA). Співпраця охоплює миротворчість, боротьбу з тероризмом, кліматичну дипломатію, гуманітарну допомогу та регіональну безпеку.

Катар і ЄС підтримують тісний діалог у сфері миротворчих зусиль. ЄС визнає роль Катару як посередника у вирішенні регіональних конфліктів, таких як війна в Афганістані, Сирії та Ємені. У 2021 році, після виведення військ США та НАТО з Афганістану, Катар став ключовим хабом для евакуації біженців та дипломатичних переговорів. ЄС координував свої гуманітарні зусилля з Катаром, сприяючи захисту прав вразливих груп населення [15].

Одним із ключових напрямів політичного діалогу є боротьба з тероризмом. Катар і ЄС співпрацюють у рамках Глобальної коаліції проти ІДІЛ, обмінюючись розвідувальною інформацією та координуючи зусилля з протидії фінансуванню терористичних організацій. У 2020 році було укладено угоду між Катаром та ЄС про зміцнення механізмів обміну даними

для запобігання терористичним загрозам [36].

Економічні відносини між Катаром та ЄС є стратегічними, особливо у сфері енергетики. ЄС є одним із головних торговельних партнерів Катару, при цьому основними статтями експорту є зріджений природний газ і нафтохімічна продукція. У 2021 році обсяг двосторонньої торгівлі між Катаром і ЄС перевищив 24 мільярди євро [16].

Енергетика залишається однією з ключових сфер співпраці між Катаром та Європейським Союзом. Катар виступає одним із провідних постачальників зрідженого природного газу (ЗПГ) для Європи. Після енергетичної кризи 2022 року, спричиненої зменшенням поставок газу з Росії, роль Катару значно посилилася. У 2023 році країна уклала довгострокові угоди з Німеччиною, Францією та Італією, що зміцнили енергетичну безпеку регіону.

Суверенний фонд Катару (Qatar Investment Authority, QIA) є значним інвестором у європейські економіки, спрямовуючи кошти на нерухомість, інфраструктуру, туризм і технології. Катарська сторона володіє частками у провідних компаніях, таких як Volkswagen, Barclays і Iberdrola. Особливим попитом серед катарських інвестицій користуються економіки Франції та Великої Британії.

Співпраця між Катаром та ЄС також поширюється на програми розвитку, що охоплюють освіту, охорону здоров'я та інфраструктуру в кризових регіонах. Завдяки цій взаємодії реалізуються проекти в Сирії, Афганістані та Лівані, фінансування яких часто відбувається в координації з Європейським фондом розвитку.

У сфері безпеки Катар та ЄС активно співпрацюють у боротьбі з тероризмом і фінансуванням терористичних організацій. Як учасник Глобальної коаліції проти ІДІЛ, Катар ділиться інформацією зі своїми європейськими партнерами. Крім того, у 2020 році було укладено угоду про обмін розвідувальними даними для запобігання терористичним загрозам.

Катар бере участь у миротворчих місіях ЄС, особливо в таких країнах, як Сирія, Судан та Афганістан. Європейські інституції високо оцінюють роль Катару як посередника у врегулюванні регіональних конфліктів, а також підтримують його ініціативи у сфері клімату. На саміті COP26 у 2021 році обговорювалися спільні зусилля зі стимулювання розвитку відновлюваної енергетики, включно з вітровими та сонячними проєктами.

Культурний діалог між Катаром і ЄС також відіграє важливу роль. Ісламське мистецтво Катару представлено у великих європейських музеях, таких як Лувр та Британський музей, тоді як європейські митці регулярно беруть участь у культурних подіях у Досі, включно з фестивалем Qatar Creates. Також обидві сторони співпрацюють у гуманітарній сфері, надаючи допомогу через програми ООН і Європейське агентство гуманітарної допомоги.

Попри широкий спектр співпраці, деякі виклики у відносинах все ж існують. ЄС критикував Катар за порушення трудових прав мігрантів під час підготовки до Чемпіонату світу з футболу 2022 року, що стало джерелом напруги у двосторонніх відносинах. Водночас обидві сторони демонструють готовність вирішувати ці проблеми через діалог і подальше зміцнення партнерства.

Катар має потенціал для поглиблення співпраці з європейськими інституціями у сфері цифрової економіки, кліматичних ініціатив і освітніх програм. Це може сприяти подальшій інтеграції в глобальні процеси [116].

Отже, відносини між Катаром та європейськими інституціями демонструють динамічний розвиток і стратегічний характер. Завдяки співпраці у сфері енергетики, безпеки та гуманітарної допомоги ці відносини сприяють вирішенню глобальних викликів і зміцненню міжнародної стабільності. Катар бере участь у регіональних програмах ЄС, таких як Європейська політика сусідства, які спрямовані на зміцнення зв'язків між країнами MENA та Європою. У межах цих ініціатив Катар сприяє модернізації інфраструктури, розвитку освіти та забезпеченню доступу до

сучасних технологій у регіоні

Незважаючи на досягнення, існують виклики у відносинах між Катаром та ЄС. Одним із них є критика ЄС щодо прав трудових мігрантів у Катарі, особливо в контексті підготовки до Чемпіонату світу з футболу 2022 року. Катар, зі свого боку, впровадив реформи у трудовій сфері, щоб відповідати міжнародним стандартам.

Політичний діалог між Катаром та ЄС має значний потенціал для розвитку. Подальша співпраця може включати посилення інтеграції у сфері цифрових технологій, розширення кліматичних ініціатив та спільні проекти з модернізації інфраструктури.

Висновки до розділу 3

Європейський вектор зовнішньої політики Катару є стратегічно важливим і спрямованим на зміцнення співпраці з країнами Європейського Союзу та іншими європейськими державами у політичній, економічній, гуманітарній та культурній сферах. Катар використовує ці відносини як платформу для розширення свого впливу на міжнародній арені та диверсифікації партнерських зв'язків. Особливу увагу приділяють енергетичному співробітництву, яке стало ще актуальнішим на тлі глобальних викликів енергетичної безпеки.

Енергетика є ключовим аспектом європейського вектора зовнішньої політики Катару. Країна є одним із найбільших постачальників зрідженого природного газу до Європи. Після скорочення поставок російського газу, Катар став ключовим партнером Європейського Союзу у забезпеченні енергетичної безпеки. У 2022 році Катар уклав довгострокові угоди з Німеччиною, Францією та Італією щодо поставок ЗПГ, що сприяло диверсифікації джерел енергоресурсів для ЄС.

Політичний діалог між Катаром та ЄС базується на спільних інтересах у забезпеченні регіональної стабільності, миротворчості та боротьбі з тероризмом. Катар бере участь у міжнародних ініціативах, організованих ЄС,

включаючи програми підтримки сирійських біженців та гуманітарні місії в Афганістані. ЄС, у свою чергу, визнає роль Катару як нейтрального посередника у регіональних конфліктах, що сприяє зміцненню його міжнародного статусу.

Катар також активно співпрацює з європейськими країнами у сфері культури та освіти. Культурні ініціативи, такі як виставки ісламського мистецтва в Луврі та Британському музеї, сприяють взаєморозумінню між культурами. Освітнє партнерство включає програми обміну між катарськими та європейськими університетами, що забезпечує підготовку висококваліфікованих кадрів для різних галузей.

Таким чином, європейський вектор зовнішньої політики Катару демонструє стратегічний підхід до розвитку партнерства з країнами ЄС. Співпраця у сферах енергетики, політики та культури сприяє не лише зміцненню двосторонніх відносин, але й підвищенню ролі Катару у вирішенні глобальних викликів, таких як енергетична безпека та миротворчість.

ВИСНОВКИ

Таким чином, у ході даного дослідження ми прийшли до таких висновків (у відповідності до завдань, поставлених у вступі до цього дослідження):

1. Розглянуті особливості білатеральних відносин Держави Катар та США на сучасному етапі. Відносини між Катаром і США на сучасному етапі характеризуються стратегічним партнерством, яке охоплює різноманітні сфери, такі як безпека, економіка, енергетика та дипломатія. Це партнерство має важливе значення для обох країн, зважаючи на їхні спільні інтереси в регіоні Перської затоки та ширших міжнародних питаннях.

Одним із ключових аспектів відносин між Катаром і США є військова співпраця. На території Катару розташована база Аль-Удейд, яка є найбільшою військовою базою США на Близькому Сході. Ця база відіграє важливу роль у координації військових операцій США в регіоні, зокрема в Іраку, Сирії та Афганістані. Катар підтримує стратегічне партнерство з США у сфері безпеки, що допомагає забезпечувати стабільність у Перській затоці та протидіяти терористичним загрозам.

Катар є одним із найбільших експортерів зрідженого природного газу (LNG) у світі, що робить його важливим гравцем на світовому енергетичному ринку. Співпраця з США в енергетичній сфері має стратегічне значення для обох країн, оскільки Катар забезпечує постачання енергоресурсів, необхідних для глобальної стабільності енергетичного ринку, особливо на фоні кризи в Європі та санкцій проти російських енергоносіїв.

Катар відіграє активну роль як посередник у багатьох регіональних конфліктах, що відповідає інтересам США з точки зору стабілізації ситуації на Близькому Сході. Наприклад, Катар сприяв перемовинам між США та талібами в Афганістані, забезпечуючи платформу для переговорів, які врешті-решт привели до виведення американських військ із Афганістану у 2021 році. Ця роль Катару допомогла зміцнити його репутацію як надійного

партнера США у сфері мирного врегулювання конфліктів.

Інвестиційне партнерство між Катаром і США є ще одним важливим аспектом двосторонніх відносин. Катар інвестує значні кошти в економіку США, зокрема у нерухомість, інфраструктуру та інноваційні проєкти. Водночас американські компанії активно працюють на ринку Катару, особливо в енергетичному секторі та сфері технологій. Це сприяє взаємному економічному розвитку та зміцнює двосторонні зв'язки між країнами.

Обидві країни мають спільний інтерес у боротьбі з тероризмом та екстремізмом. Спільні зусилля включають обмін розвідувальною інформацією та координацію дій у рамках міжнародних антитерористичних коаліцій. Крім того, Катар та США співпрацюють у сфері боротьби з дезінформацією та забезпечення стабільності в інформаційному просторі, що є важливим для збереження регіональної стабільності та міжнародної безпеки.

На сучасному етапі відносини між Катаром і США залишаються міцними та стратегічно важливими для обох сторін. Вони відображають спільні інтереси в забезпеченні стабільності на Близькому Сході, розвитку економічних та інвестиційних проєктів, а також підтримці глобальної безпеки.

2. Проаналізовані катарсько-канадські двосторонні відносини. Відносини між Канадою та Катаром є прикладом взаємовигідного співробітництва, яке охоплює політичну, економічну, гуманітарну та культурну сфери. Обидві країни прагнуть зміцнити свої зв'язки, використовуючи взаємні переваги для розв'язання глобальних викликів, таких як кліматичні зміни, міжнародна безпека та гуманітарна допомога.

Канада та Катар співпрацюють на міжнародних платформах, таких як Організація Об'єднаних Націй, Організація ісламського співробітництва та Рада співробітництва країн Перської затоки. Основними напрямками політичної взаємодії є:

- Розв'язання конфліктів на Близькому Сході, зокрема через підтримку

миротворчих місій у Сирії, Лівії та Ємені.

- Захист прав людини, включаючи гендерну рівність та підтримку біженців.

- Співпраця у протидії тероризму, включаючи боротьбу з його фінансуванням.

Економічне співробітництво між Канадою та Катаром активно розвивається, охоплюючи ключові галузі, такі як енергетика, технології, інфраструктура та агропромисловий сектор. Основними напрямками взаємодії є торгівля та інвестиції. У 2023 році обсяг двосторонньої торгівлі досяг приблизно 203 млн доларів США. Канада експортує до Катару сільськогосподарську продукцію, медичні технології та технологічне обладнання, тоді як основними статтями катарського експорту до Канади є зріджений природний газ, хімічні продукти та пластмаси. Крім того, Суверенний фонд Катару активно інвестує в канадські проекти у сферах транспорту, нерухомості та технологій.

Культурні й гуманітарні зв'язки між країнами є ще одним важливим елементом співпраці. Університет Калгарі в Катарі сприяє підготовці спеціалістів у сфері охорони здоров'я, а катарські студенти отримують стипендії для навчання в Канаді. Культурний обмін відбувається через участь канадських митців у заходах, таких як Qatar Creates, і представлення катарських культурних ініціатив у Канаді. У гуманітарній сфері країни реалізують спільні програми допомоги біженцям і жертвам конфліктів, зокрема в Сирії та Афганістані.

Безпекова співпраця Катару та Канади зосереджена на боротьбі з тероризмом, протидії радикалізму й забезпеченні кібербезпеки. Катар є важливим партнером Канади у Глобальній коаліції проти ІДІЛ, надаючи логістичну й дипломатичну підтримку. У 2021 році країни організували тренінги для правоохоронних органів, спрямовані на боротьбу з кіберзагрозами та організованою злочинністю.

У рамках міжнародних ініціатив Канада та Катар працюють разом для вирішення глобальних проблем. У межах Глобального форуму ООН з питань клімату вони підтримують перехід на зелену енергетику. У гуманітарній сфері їхня співпраця спрямована на допомогу регіонам, що постраждали від конфліктів, таким як Афганістан і Ємен.

Попри успіхи, у відносинах між країнами є певні виклики. Політичні розбіжності, зокрема в питаннях прав людини, можуть створювати напругу. Крім того, різниця в економічних пріоритетах також впливає на взаємодію: Канада зосереджується на розвитку зеленої енергетики, тоді як Катар залишається одним із провідних експортерів природного газу.

Втім, позитивна динаміка відносин між Канадою та Катаром свідчить про їхній спільний інтерес у розв'язанні глобальних викликів. Взаємне прагнення до зміцнення економічної, культурної та гуманітарної співпраці створює сприятливі умови для подальшого розвитку партнерства.

Таким чином, канадсько-катарські відносини демонструють широкий спектр напрямів взаємодії, що робить їх прикладом успішного міжнародного співробітництва. Це партнерство має потенціал для подальшого зміцнення завдяки спільним зусиллям у вирішенні ключових глобальних завдань.

3. Досліджений європейський вектор зовнішньої політики Держави Катар. Виявлено, що Держава Катар активно розвиває свої зовнішньополітичні відносини з країнами Європи, що є одним із ключових напрямів її міжнародної стратегії. Європейський вектор зовнішньої політики Катару базується на взаємних економічних, політичних і безпекових інтересах, спрямованих на зміцнення глобальної стабільності, енергетичної безпеки та культурного діалогу.

Економічні відносини між Катаром та Європейським Союзом мають стратегічний характер. Катар є одним із найбільших постачальників зрідженого природного газу до Європи. Після енергетичної кризи, викликаній зменшенням поставок російського газу, роль Катару значно зросла. У 2022 році країни ЄС уклали з Катаром довгострокові угоди на постачання ЗПГ,

зокрема Німеччина та Італія. Катар також інвестує у проекти з відновлюваних джерел енергії в Європі, зокрема в сонячну та вітрову енергетику. Суверенний фонд Катару (Qatar Investment Authority, QIA) є одним із найбільших інвесторів в Європі. Інвестиції охоплюють нерухомість (наприклад, у Лондоні та Парижі), фінансовий сектор і технології. У 2021 році QIA анонсувала додаткові інвестиції в інфраструктурні проекти Європи, включаючи транспорт і зелену енергетику.

Катар розвиває політичні відносини з країнами Європи для зміцнення дипломатичних зв'язків і забезпечення стабільності в регіоні. Катар бере участь у стратегічному діалозі з Європейським Союзом, обговорюючи питання безпеки, енергетики та боротьби з тероризмом. У 2022 році підписано угоду між Катаром та ЄС про посилення співпраці у сфері кліматичних змін і гуманітарної допомоги. Європейські країни підтримують роль Катару як посередника у вирішенні регіональних конфліктів, зокрема у Сирії, Афганістані та Ємені. Катар є активним учасником ініціатив ООН з розбудови миру, які підтримують європейські держави, такі як Франція та Німеччина.

Катар активно співпрацює з європейськими країнами у сфері безпеки: Катар є членом Глобальної коаліції проти ІДІЛ і співпрацює з європейськими партнерами у сфері боротьби з фінансуванням тероризму та запобігання радикалізації. Угода з ЄС щодо обміну розвідувальною інформацією сприяє ефективнішій боротьбі з транснаціональними загрозами. Європейські країни, такі як Німеччина та Велика Британія, надають Катару технічну підтримку у захисті критичної інфраструктури від кіберзагроз.

Катар співпрацює з європейськими партнерами у програмах Education Above All, спрямованих на забезпечення доступу до освіти в кризових регіонах. Культурна дипломатія є важливою складовою європейського вектора політики Катару. Катар проводить культурні заходи у європейських столицях, зокрема виставки ісламського мистецтва в Луврі (Париж) та Британському музеї (Лондон). Організація Чемпіонату світу з футболу 2022

року стала платформою для посилення культурних зв'язків між Катаром і європейськими країнами.

Європейський вектор зовнішньої політики Катару є стратегічно важливим для зміцнення його позицій на міжнародній арені. Завдяки економічній, політичній та безпековій співпраці Катар відіграє ключову роль у забезпеченні стабільності та розвитку взаємовідносин із Європою. Попри наявні виклики, партнерство має значний потенціал для подальшого розвитку.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ

1. Abdallah El-Khatib, Qatar's Soft Power: Cultural Diplomacy and Media Influence. *Middle East Journal*, 2013, 67(3), 381-398.
2. Aleksander Olech, Dr Witold Repetowicz, Michał Banasiak, Mieszko Rajkiewicz, Qatar, Geopolitics and the World Cup. Institute of New Europe. 2022. URL: https://ine.org.pl/wp-content/uploads/2022/11/Qatar-Geopolitics-and-the-World-Cup_Report-by-the-Institute-of-New-Europe-ENG-1.pdf (дата звернення: 05.10.2024).
3. Arab Center Washington DC. Analysis of US-Qatar Relations in the Context of the Gulf Crisis. 2023. URL: <https://www.arabcenterdc.org> (дата звернення: 08.10.2024).
4. Arab Center Washington DC. Qatar's Role in U.S. Security Policy in the Gulf. 2023. URL: <https://www.arabcenterdc.org> (дата звернення: 08.10.2024).
5. Barakat Sultan. Qatar's Regional Diplomacy and the Use of Soft Power. *Journal of Arabian Studies*, 2021. 11(2), 195-210.
6. British Council. Cultural Exchange Programs with Qatar. 2022. URL: <https://www.britishcouncil.qa/>. (дата звернення: 08.10.2024).
7. British Petroleum. Qatar-UK Energy Partnership and Green Initiatives. 2022.
8. Canada-Qatar Joint Communiqué. Highlights of Bilateral Political Consultations. 2021. URL: <https://www.bp.com/>. (дата звернення: 08.10.2024).
9. CHS-Doha. Qatar's evolving role in conflict mediation. 2023. URL: <https://chs-doha.org/en/Publications/Documents/Qatar%20s%20evolving%20role%20in%20conflict%20mediation.pdf> (дата звернення: 10.10.2024).
10. CRS Reports. Qatar: Governance, Security, and U.S. Policy. 2022. URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R44533/72> (дата звернення: 10.10.2024).

11. CRS Reports. Qatar: U.S. Relations, Security Cooperation, and Regional Policies 2023.. URL: <https://crsreports.congress.gov/product/pdf/R/R44537> (дата звернення: 10.10.2024).
12. Eni. Eni's Activities in Qatar. 2021. URL: <https://www.eni.com/en-IT/actions/global-activities/qatar.html> (дата звернення: 10.10.2024).
13. European Commission. EU Neighbourhood Policy and Qatar. 2021. URL: https://www.eeas.europa.eu/qatar/european-union-and-qatar_en?s=207. (дата звернення: 10.10.2024).
14. European Commission. EU-Qatar Economic and Technological Partnership. 2022. URL: <https://commission.europa.eu/> (дата звернення: 10.10.2024).
15. European External Action Service. EU and Qatar sign a Cooperation Arrangement. 2018. URL: https://www.eeas.europa.eu/node/40967_en (дата звернення: 02.12.2024).
16. European External Action Service. EU-Qatar Strategic Dialogue. 2022. URL: https://www.eeas.europa.eu/eeas/qatar-5th-human-rights-dialogue-eu-held-doha_en . (дата звернення: 25.11.2024).
17. Farah Al Qawasmi. Contemporary Qatar: Examining State and Society. SpringerLink. 2021.
18. FIFA. Cultural Events at the FIFA World Cup in Qatar. Fédération Internationale de Football Association. 2022. URL: <https://www.fifa.com/> (дата звернення: 14.11.2024).
19. FIFA. Qatar 2022 and European Contributions. Fédération Internationale de Football Association. 2022. URL: <https://www.fifa.com/> (дата звернення: 14.11.2024).
20. Financial Action Task Force. Combating the Financing of Terrorism: Canada-Qatar Cooperation. 2021.
21. Georgetown University in Qatar. Qatar's Strategic Importance in Global Affairs. 2022. URL: www.qatar.georgetown.edu (дата звернення: 18.11.2024).
22. Georgetown University in Qatar. Education and Cultural Exchange as Pillars

- of Qatar-US Cooperation. 2023. URL: <https://www.qatar.georgetown.edu> (дата звернення: 02.12.2024).
23. German Federal Foreign Office. Economic Relations between Qatar and Germany. 2022. URL: <https://www.auswaertiges-amt.de/> (дата звернення: 01.12.2024).
24. German Federal Foreign Office. Germany-Qatar Cooperation in Security and Development. 2022. URL: <https://www.auswaertiges-amt.de/> (дата звернення: 01.12.2024).
25. Global Affairs Canada. Memorandum of Understanding on Counter-Terrorism between Canada and Qatar. Government of Canada. 2019. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
26. Global Affairs Canada. Cybersecurity Cooperation with Qatar. Government of Canada. 2020. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
27. Global Affairs Canada. Canada-Qatar Academic and Cultural Cooperation. Government of Canada. 2021. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
28. Global Affairs Canada. Counter-Terrorism Cooperation between Canada and Qatar. Government of Canada. 2021. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
29. Global Affairs Canada. Cultural and Humanitarian Cooperation with Qatar. Government of Canada. 2021. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
30. Global Affairs Canada. Military Training Cooperation between Canada and Qatar. Government of Canada. 2021. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
31. Global Affairs Canada. Peacekeeping Cooperation between Canada and Qatar. Government of Canada. 2021. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).

32. Global Affairs Canada. Canada-Qatar Cultural Cooperation: Opportunities and Achievements. Government of Canada. 2022. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
33. Global Affairs Canada. Canada-Qatar Relations. Government of Canada. 2022. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 06.12.2024).
34. Global Affairs Canada. Humanitarian Assistance Projects in Yemen and Syria. 2022. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
35. Government of Canada. Agreement Between Canada and Qatar for the Avoidance of Double Taxation. 2006. URL: <https://www.international.gc.ca> (дата звернення: 03.12.2024).
36. Gray M. Qatar and the Gulf: Strategic Partnerships and Regional Diplomacy. Routledge. 2021.
37. Guido Steinberg. Qatar's Foreign Policy: Decision-making processes, baselines, and strategies. Stiftung Wissenschaft und Politik (SWP). 2023. URL: <https://www.econstor.eu/bitstream/10419/271033/1/1841882623.pdf> (дата звернення: 10.12.2024).
38. Gulf International Forum. Cultural Diplomacy: A New Chapter in Qatar-US Relations. 2023. URL: <https://www.gulfinternationalforum.org> (дата звернення: 11.12.2024).
39. Gulf International Forum. Qatar's Humanitarian Efforts in Global Crises. 2023. URL: <https://www.gulfinternationalforum.org> (дата звернення: 20.10.2024).
40. Gulf Times. Qatar-US Trade Relations Grow Amid Strategic Dialogue. 2022. URL: <https://www.gulf-times.com>. (дата звернення: 01.12.2024).
41. IEA. Natural Gas Imports and Energy Security in the UK. International Energy Agency. 2021. URL: <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
42. IEA. Natural Gas Imports to the United Kingdom. International Energy Agency. 2021. URL: <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).

- 43.IEA. Qatar's Role in UK Energy Security. International Energy Agency. 2021. URL: <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 44.IEA. Climate and Energy Diplomacy between Qatar and Italy. International Energy Agency. 2022. URL: <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 45.IEA. Global Energy and Climate Cooperation between Qatar and Germany. International Energy Agency. 2022. URL: <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 46.IEA. Natural Gas Imports and Energy Security in Europe. International Energy Agency. 2022. <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 47.IEA. Qatar's Role in European Energy Security. International Energy Agency. 2022. <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 48.IEA. Qatar's LNG Supply and European Energy Security. International Energy Agency. 2022. <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 49.IEA. Qatar's Role in European Energy Security. International Energy Agency. 2023. <https://www.iea.org/> (дата звернення: 30.11.2024).
- 50.IEMed. Qatar's Role in the Geopolitical Scenarios of the Middle East and North Africa. 2022. URL: <https://www.iemed.org> (дата звернення: 11.12.2024).
- 51.International Monetary Fund (IMF). Qatar: Economic Outlook. 2024. URL: <https://www.imf.org> (дата звернення: 11.12.2024).
- 52.Italian Ministry of Defense. Italy-Qatar Defense Cooperation. Ministero della Difesa. 2021.
- 53.Italian Ministry of Foreign Affairs. Italy-Qatar Cultural Relations. Ministero degli Affari Esteri e della Cooperazione Internazionale. 2019.
- 54.Joint Statement on the U.S.-Qatar Strategic Dialogue. United States Department of State. 2022. URL: <https://www.state.gov> (дата звернення: 02.12.2024).
- 55.Kamrava Mehran. Qatar: Small State, Big Politics. Cornell University Press. 2018.

56. Koppel O. The problem of security of the Persian Gulf in the 70s-90s. Kyiv. 1999.
57. Lloyds Bank Trade. The Economic Context of Qatar. 2023. URL: www.lloydsbanktrade.com (дата звернення: 03.12.2024).
58. Middle East Economic Review. Bilateral Initiatives in Cybersecurity and Counter-Terrorism: Qatar and Canada. 2021.
59. Middle East Economic Review. Cybersecurity Training Programs in Qatar with International Partners. 2021.
60. Middle East Economic Review. Training Programs for Cybersecurity Professionals in Qatar. 2021. URL: <https://publications.aecom.com/> (дата звернення: 30.11.2024).
61. Middle East Policy Council. De-Radicalization Programs and Counter-Terrorism Efforts in Qatar and Canada. 2020. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
62. Middle East Policy Council. Qatar's Role in Regional Security: Opportunities for Canada. 2020. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
63. Middle East Policy Council. Academic Partnerships between Qatar and Canada. 2021. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
64. Middle East Policy Council. Collaborative Approaches to Humanitarian Security. 2021. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
65. Middle East Policy Council. Qatar and Canada: Humanitarian and Peacekeeping Efforts in Conflict Zones. 2021. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
66. Middle East Policy Council. Qatar's Role in Global Mediation and Humanitarian Aid. 2021. URL: <https://mepc.org/> (дата звернення: 28.11.2024).
67. Mofa.gov.qa. Ministry of Foreign Affairs of Qatar 2022. URL: <https://www.mofa.gov.qa> (дата звернення: 11.12.2024).
68. PwC. Qatar Economic Developments: Post World Cup Impact and Future

- Growth Strategies. 2024. URL: <https://www.pwc.com> (дата звернення: 11.12.2024).
69. Qatar Airways. Qatar Airways Expands Routes to Italy. Qatar Airways Press Release. 2020. URL: <https://www.qatarairways.com/>. (дата звернення: 02.12.2024).
70. Qatar Fund for Development. Humanitarian Cooperation Agreement with Canada. 2020. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 03.12.2024).
71. Qatar Fund for Development. QFFD Provides Medical Aid to Italy Amid COVID-19. Qatar Fund for Development. 2020. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 03.12.2024).
72. Qatar Fund for Development. Annual Report on Education and Humanitarian Projects. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 03.12.2024).
73. Qatar Fund for Development. Annual Report on Humanitarian Initiatives. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 03.12.2024).
74. Qatar Fund for Development. Annual Report on Humanitarian Initiatives in Partnership with Canada. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 03.12.2024).
75. Qatar Fund for Development. Annual Report on Humanitarian and Educational Initiatives. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 04.12.2024).
76. Qatar Fund for Development. Humanitarian Initiatives Supported by Germany and Qatar. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 04.12.2024).
77. Qatar Fund for Development. Humanitarian Projects Supported by Qatar and EU. 2021. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 04.12.2024).
78. Qatar Fund for Development. Humanitarian Cooperation Initiatives with Canada. 2022. URL: <https://www.qatarfund.org.qa/> (дата звернення: 04.12.2024).

04.12.2024).

79. Qatar Investment Authority. Annual Report: Investments in North America. 2020. URL: <https://www.qia.qa/> (дата звернення: 06.12.2024).
80. Qatar Investment Authority. Annual Report on Global Investments. 2022. URL: <https://www.qia.qa/> (дата звернення: 06.12.2024).
81. Qatar Investment Authority. Annual Report on Investments in the UK. 2022. URL: <https://www.qia.qa/> (дата звернення: 06.12.2024).
82. Qatar Investment Authority. Annual Report on Investments in Germany. 2022. URL: <https://www.qia.qa/> (дата звернення: 06.12.2024).
83. Qatar Ministry of Education and Higher Education. Memorandum of Understanding in Education between Qatar and Canada. 2015. URL: <https://www.edu.gov.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
84. Qatar Museums Authority. International Exhibitions and Cultural Exchange. 2020. URL: <https://qm.org.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
85. Qatar Museums Authority. Cultural Cooperation with European Institutions. 2021. URL: <https://qm.org.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
86. Qatar Museums Authority. International Exhibitions and Artistic Partnerships. Qatar Museums. 2021. URL: <https://qm.org.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
87. Qatar Museums Authority. Cultural Exchange Programs between Qatar and Germany. 2022. URL: <https://qm.org.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
88. Qatar National Cybersecurity Program. Annual Report on Cybersecurity Initiatives. Qatar Ministry of Communications and Information Technology. 2021.
89. Qatar National Security Council. Programs for Crisis Management and Emergency Response Training. 2021.
90. Qatar National Security Council. Security Cooperation between Qatar and International Partners. 2021.
91. Qatar National Security Council. Security Programs and International Cooperation in Counter-Terrorism. 2021.

92. Qatar News Agency (QNA). Qatar and US Collaborate on Humanitarian Initiatives. 2023. URL: <https://www.qna.org.qa> (дата звернення: 11.12.2024).
93. Qatar News Agency (QNA). Qatar's Contribution to Global Humanitarian Initiatives. 2023. URL: <https://www.qna.org.qa> (дата звернення: 11.12.2024).
94. Qatar's Evolving Role in the Middle East and Beyond. Center for International and Regional Studies (CIRS), Georgetown University in Qatar. 2022.
95. Qatar's Strategic Vision for Security Cooperation with the United States. Gulf Affairs Journal. 2023. URL: <https://www.gulfaffairsjournal.org> (дата звернення: 11.12.2024).
96. Roberts David. Qatar's Foreign Policy: Balancing Regional and Global Powers. International Affairs, 2017, 93(4), 941-959.
97. State.gov. U.S. Department of State. 2023. URL: <https://www.state.gov> (дата звернення: 11.12.2024).
98. SWP Berlin. Qatar's Role in the Middle East Security Architecture. 2023. URL: <https://www.swp-berlin.org> (дата звернення: 11.12.2024).
99. SWP Berlin. Security Dynamics in the Gulf: Qatar's Position between the U.S. and Regional Powers. 2023. URL: <https://www.swp-berlin.org> (дата звернення: 11.12.2024).
100. The 5th Qatar-US Strategic Dialogue. Qatar News Agency (QNA). 2022. URL: <https://www.qna.org.qa> (дата звернення: 11.12.2024).
101. The Peninsula Qatar. Qatar, US Join Forces in Support of Humanitarian Assistance Worldwide. 2023. URL: <https://www.thepeninsulaqatar.com> (дата звернення: 30.10.2024).
102. The Peninsula Qatar. Qatar's Cultural Diplomacy: Leveraging Soft Power through International Events. 2023. URL: <https://www.thepeninsulaqatar.com> (дата звернення: 27.10.2024).
103. The Square Centre. The Power of Humanitarian Diplomacy: Qatar's

- Role in the Region. 2023. URL: thesquarecentre.org. (дата звернення: 27.10.2024).
104. The US-Qatar Strategic Partnership (2023). The Peninsula Qatar. URL: <https://www.thepeninsulaqatar.com> . (дата звернення: 27.10.2024).
105. Trade.gov. Qatar - Country Commercial Guide. 2023. URL: <https://www.trade.gov> (дата звернення: 11.12.2024).
106. Transport Canada. Bilateral Air Transport Agreement between Canada and Qatar. 2017.
107. U.S. Chamber of Commerce. The U.S. and Qatar—A Model for Global Collaboration and Partnership 2023.. URL: <https://www.uschamber.com> (дата звернення: 11.12.2024).
108. U.S. Department of State. U.S.-Qatar Strategic Dialogue 2022. URL: <https://www.state.gov>. (дата звернення: 11.12.2024).
109. U.S. Embassy in Qatar. Bilateral Cooperation: Security and Counterterrorism. 2023. URL: <https://qa.usembassy.gov> (дата звернення: 11.12.2024).
110. U.S. Trade Representative (USTR). Qatar Trade Facts. 2023. URL: <https://www.ustr.gov> (дата звернення: 11.12.2024).
111. UK Department for Environment, Food & Rural Affairs. COP26 Outcomes and Global Climate Cooperation. 2021. URL: <https://www.gov.uk/> (дата звернення: 01.12.2024).
112. UK Department for International Trade. UK-Qatar Trade and Investment Relations. Government of the UK. 2022. URL: <https://www.gov.uk/> (дата звернення: 01.12.2024).
113. UK Department for International Trade. UK-Qatar Trade and Investment Relations. 2022. URL: <https://www.gov.uk/> (дата звернення: 01.12.2024).
114. UK Foreign, Commonwealth & Development Office. Energy and Infrastructure Cooperation with Qatar. 2021.

115. UK Foreign, Commonwealth & Development Office. UK-Qatar Cooperation in Regional Security and Humanitarian Aid. 2021.
116. Ulrichsen Kristian Coates. The Gulf States and the International Political Economy. Palgrave Macmillan. 2020.
117. Ulrichsen Kristian Coates. Qatar's International Strategy and Regional Relations. *Journal of Arabian Studies*. 2023. 13(1), 101-120. URL: <https://www.journalofarabianstudies.org> (дата звернення: 11.12.2024).
118. UN Review. Qatar's Role in Humanitarian Diplomacy and International Aid. 2023. URL: <https://www.unreview.org> (дата звернення: 11.12.2024).
119. United Nations Development Programme. Children's Rights in Conflict Zones: UK-Qatar Initiatives. 2022 URL: <https://www.undp.org/> (дата звернення: 10.12.2024).
120. United Nations High Commissioner for Refugees. Joint Humanitarian Efforts by Canada and Qatar. 2021. URL: <https://giving.unhcr.org/> (дата звернення: 10.12.2024).
121. United Nations High Commissioner for Refugees. Joint Humanitarian Efforts by Canada and Qatar in Afghanistan. 2021. URL: <https://giving.unhcr.org/> (дата звернення: 10.12.2024).
122. United Nations. General Assembly Resolutions on Humanitarian Access in Conflict Zones. 2022. URL: <https://www.un.org/en/> (дата звернення: 11.12.2024).
123. University of Calgary Qatar. Educational Programs and Academic Exchange in Qatar. 2022. URL: <https://www.ucalgary.edu.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
124. University of Calgary Qatar. Leadership and Crisis Management Programs in Qatar. 2022. URL: <https://www.ucalgary.edu.qa/> (дата звернення: 11.12.2024).
125. University of Concordia. Art and Cultural Exchange Programs with Qatar. 2021. URL: <https://www.concordia.ca/> (дата звернення: 11.12.2024).

11.12.2024).

126. US-Qatar Strategic Dialogue: Prospects for Cooperation and Progress. Dohainstitute. URL: www.dohainstitute.org (дата звернення: 11.12.2024).
127. World Bank. Qatar Economic Monitor 2023. URL: <https://www.worldbank.org> (дата звернення: 11.12.2024).

ДОДАТКИ

Додаток А

Статистичні відомості щодо торгівлі між Катаром і США

№ п/п	Рік	Загальний товарообіг, \$ млрд.	Експорт з Катару до США, \$ млрд.	Імпорт із США до Катару, \$ млрд.	Динаміка товарообігу р/р, %
1.	2019	6,2	1,3	4,9	3,2
2.	2020	5,1	1,1	4,0	-17,7
3.	2021	7,8	1,5	6,3	52,9
4.	2022	9,0	2,0	7,0	15,4
5.	2023	9,4	2,2	7,2	4,4

Джерело: World Bank (2023)

Додаток Б

Статистичні відомості щодо торгівлі між Катаром і Канадою

№ п/п	Рік	Загальний товарообіг, \$ млн.	Експорт з Катару до Канади, \$ млн.	Імпорт із Канади до Катару, \$ млн.	Динаміка товарообігу р/р, %
1.	2019	170,0	38,0	132,0	5,5
2.	2020	163,0	42,0	121,0	-4,1
3.	2021	192,0	48,0	144,0	17,8
4.	2022	199,0	51,0	148,0	3,6
5.	2023	203,0	53,0	150,0	2,0

Джерело: World Bank (2023)

Додаток В

Делегації Катару на провідних міжнародних заходах 2024 року

Джерело: <https://thepeninsulaqatar.com/article/25/10/2024/fig-congress-doha-welcomes-over-500-delegates-from-157-countries>

Джерело: <https://travelnewsdigest.in/digests/qatar-tourism-participates-in-otm-mumbai-2024-asias-leading-travel-show>